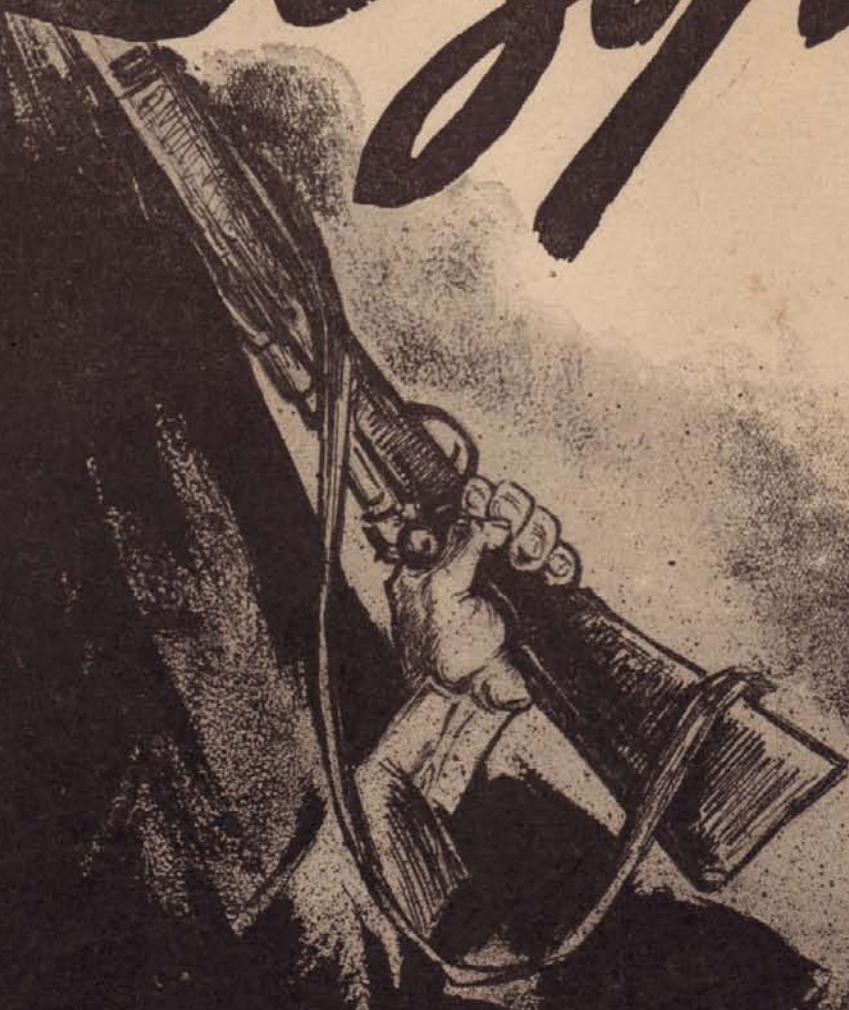

к.5 М Б 16/2 46

Зустріч

1946

ВИДАЄ ЗАКОРДОННЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО У.Г.В.Р.

ЗА САМОСТІЙНУ СОВЕРНУ УКРАЇНСЬКУ ДЕРЛАВУ !

ВОЛЯ НАРОДАМ

НАСІЛЯ ЖИЖИНІ !

До зброй!

1945

х
на чужині !

ЧЕРВЕНЬ ч.2 -

х
Видання ПРЕСОВОГО БЮРА ЗАКОРДОННОГО ПРЕДСТАВНИЦТВА УГВР .

З М І С Т :

I. Е. Левич	: лисиницький пісок	3 ст.
2.	: Героям	4 ст.

* * *

3. І. Юст	: Атомова бомба і майбутня тактика	5 ст.
4. І. Степанів	: Про методику військових лекцій	7 ст.
5. Е. Байда	: Адютант	10 ст.
6. С. Крук	: Протитанкова боротьба зблизька	13 ст.
7. Роман	: Тактична задача ч. I	21 ст.
8. С. Ш. - К-Л УДФ	: Короткий нарис історії української державної флоти	23 ст.

* * *

9. Б. Волоський	: Прийдешнє	26 ст.
10. Б. Синаша	: Біла Дама	27 ст.

*

* * *

II.	: З життя українських полонених в Ріміні	31 ст.
12. Е. Нікітін	: Кошмар Італії	33 ст.

*

* * *

13. М - Ч	: Перша старшинська школа УПА	35 ст.
-----------	-------------------------------	--------

*

* * *

14.	: Повстанська пісня	45 ст.
-----	---------------------	--------

*

* * *

15.	: В боротьбі з загарбниками України	47 ст.
16.	: у спільному протиболішевицькому фронти	51 ст.

... "Ми, українські воїни, реагуємо на всі події життя по воїнським. Нам лекі і чужі всі партійно-політичні "змагання" та спори. Наша політика це збройна боротьба за українську державу."
/ "В непереривному марші" - Ковалець

Українським Героям, що їх розстріляло гомтає на військових лисиницького узгір'я у Дніпрі.

ЛИСИНИЦЬКИЙ ПІСОК

Де їх десять, іде,
В ранок, і просинь ідути.
Тут, чи дамі, чи де
Їм зажінчиться путь?

Лисиницький пісок
Віс в очі щораз.
— Твердо, та якою крок!
Це — останній намаз!

В млі захований Юр,
В млі Успенська вежа.
Руки зважані — шнур
Тиє має містри ножа.

— Брате, об'їй погинь,
Серце гордо носи!
Знають — ми без нагань —
Ці озброєні пси!

Знають, здісн. морчать,
Ситі, сennі, туни.
— Глиня, в долинах лежать
В них прекрасні МП-і!

— Хленці, вірто і одне;
Бтихи постукій гук,
З ними не промине
Діло залязаних рук!

Лисиницький пісок
Віс в очі щораз.
— Твердо, та якою крок!
Це — останній намаз!

* * *

... "Героїчна боротьба наших предків і українських повстанців та пам'ять про їхню лицарську смерть за Українську державу — це для вас наказ!"

/Звернення Президії УГВР/

*

... "Всі Ви, що залишаетесь на чужині, памятайте, що весь український народ веде затяжну боротьбу за едину священу ідею — Українську державу!"

/Звернення Президії УГВР/

Г Е Р О Й М

...."І встає, встає * могили несмertельний прах"....

Він гинув з устами повними піску, його мокрий труп лідала на авто, його розривала власною рукою відбезпечена граната, Він падав лицем у сніги карпатських провалів з кулею в потилиці, його бравурну атаку на ворога перервалася куля кулемета, його косила смерть з-за вугла рукою скритовбийника, Він повисав на неславній шибениці...

Його ім'я одні: УКРАЇНСЬКИЙ ВОЯК, хоч мав іні різні прізвища. часом носив Він гордо свій рідний однострій і своє ім'я, і тоді вмирав смерть Федя Чернина.

Іноді гинув Він з кайданами на руках, і тоді називався Юліян Головінський.

Інколи цивільний одяг скривав його вояцьке серце, і Він падав від кулі чи бомби агента - а ім'я його звучало тоді: Петлюра, Коновалець...

часом виднів постаття українського селянина чи робітника і звався: Вілас і Данилишин.

Тортури професійних катів замучували його вдягненого у вязичне лахміття під прізвищем легенди - Климова.

Він гинув з обличчям бійця УПА - Позичанюка.

Він віддавав своє життя за своїх друзів, у чужому уніформі стрільця дивізії - Стасенка.

Він умирал міліони разів, невідомий, але проте незабутній.

Вояки української Революції стали частиною ідеї, за яку згинули. Коли скажати слово "україна" - вібруєть, гудуть, бренять у ньому імена всіх героїв, що впали за Ней. Ідея - що любов до неї заплатили Вони найціннішим своїм земським добром - життям - пойняла Іх у себе, Іх дух натхнув її новою силою.

І ми - Орден українських Вояків - живемо цією ідеєю, для нас Іх життя і смерть - це невідемна її частина.

Ми вчимось залізних слів Коновалця, ми черпаємо нову силу із смерті Зенона Коссака, Гузара - Колодзінського, Яструба, Юрія Липи. Іх "Я" стало інтегральною частиною того, що нам найдорожче, того, чим найбільше гордимось.

Ми хочемо, щоб пам'ять про Них жила в цілому українському вояцтві, як приклад героїчного життя і героїчної смерти - геройства, не тільки шалено-го, вогненого пориву, але геройства свідомого, яке веде вояка навіть у смерть!

Ми знаємо, що наш авангард безсмертний. Вони вмерли - щоб ми жили. Але коли буде треба - згинемо й ми, щоб жили Вони - жили вічно в серцях українських вояків.

...Одного червневого вечора, коли на Софійському Майдані запалують смолоскипи, залишає об камінь бруку твердо скандований крок українського Бійця, а голос команд сповістить україні про Свято Героїв - тоді прийдуть і Вони, прийдуть, щоб почути довгий список своїх імен, та могутні, добуті із тисячів грудей вояків української Армії, слова:

ГЕРОЯМ СЛАВА!

I. ЄСТ

АТОМОВА БОМБА І МАЙБУТНЯ ТАКТИКА

Техніка і тактика це в військовому розумінні два нерозлучні поняття. Іхнє взаємовідношення таке, що нові технічні винаходи в воєнній ділянці спричиняють теж зміни у військовій тактиці. Правда - тактика є сперта на загальних постійних правилах - однак нові технічні здобутки домагаються щораз то нових поправок та іновацій в тактичній ділянці. Деколи ці поправки та іновації були так великі, що затирали характер попередніх тактичних зasad.

Найкраще зображення залежності тактики від техніки матимемо тоді, коли розглянемо її в історичному аспекті.

Технічне вининування старинних армій було дуже примітивне. Мечі, копії, луки, катапульти, що мали би бути прабразом артилерії, ось і майже вся зброя, що була в розпорядженні вояків старинного світу.

Таке технічне вининування створювало можливості виключно з безпосередньої віддалі та оборювати ворога в двобоях. З цієї причини можемо назвати тактику старих греків чи римлян - двобійною. Засади цієї тактики в загальному це: зімкнені лади - лави, в яких бісіць стояв біля бійця і старався в двобої знищити своєго суперника, помінати ворожі лави та рівночасно задержати скучену суцільність своїх рядів. Успіх цих боїв залежав не так від ума полководця, але радше від його хоробрості, то у великий мірі від фізичної сили і справності поодиноких бійців.

Засади цієї двобійної тактики, з різними новостями і поправками перетривали до часу винаходу пальної зброї. Пальна зброя - цей новий технічний винайд - та її дальший розвиток викликали революцію в ділянці військової тактики.

Щоб оминути великі втрати від ворожих куль, суцільні способи лави почали щораз то більше розширюватися і у своїй еволюції прийняли форму сучасної розстрільної.

Винахід нової зброї, що стіяла розривними стрільбами, які мали відносно великий радіус дії, виявили потребу примінення щораз то більшої градації не тільки ширини, але і глибину. Завершення сучасної стадії цього тактичного процесу викликане було розростом летунства, що по боці західних альянтів у другій світовій війні набрав імпозантних розмірів.

Скорий розвиток моторизації і примінення її як технічного засобу в тактичних маневрах, надав сучасній війні характер незвичайної рухливості /німецький "блішкіріг"/.

У звязку з потребою і можливостями перекидати скоро відділ з місця на місце, треба було навіть малі відділи усамостійнити, даючи їм важку зброю. В цей спосіб утактичнено сотні і чоти /найновіша советська тактика/.

Перед нами питання: на скільки винайд атомової бомби /як наявний технічний здобуток у ділянці воєнних засобів/ вплине на зміну сучасної тактики?

Проблема дуже важлива, і трудно сьогодні дати її певну розвязку, бо процес розвитку нового винаходу ще повні незавершений. На це питання можемо давати спробу відповіді сперту лише на площі здогадів, тим більше, що подробиці атомової бомби осталися таємницею.

Заки приступимо до міркувань на цю тему, дозволимо собі на малу дегресію. Всі ми добре пригадуємо, які припущення викликає винайд і примінення бойових трійливих газів. Багато військовиків думало, що майбутня війна, тобто друга світова, буде газовою війною, що наземні війська не відіграють майже жодної вирішальної ролі, що "всі і вся" можуть бути винищені.

Не думали так тільки ті, що знали всі тайни трійливих газів та бачили усі мінуси, які мала б у практиці газова війна. Остаточно, гази, як оборудний меч, силовою постановою Діги Націй виключено зі списку гуманних, дозволених для користування, воєнних засобів.

Аналогічні думки насуваються нам теж у звязку з винайдом атомової бомби. З одного боку, страх перед жахіттям дії атомової бомби і суто - річеві питання: Якже ж виглядатиме військова тактика майбутньої війни, коли можливим буде скидання атомових бомб не тільки на індустриальні споруди чи шляхи у запіллі ворога, але і на фронтах, - з другого боку, прояви певної дози оптимізму і самопотіхи: а може є атомовою бомбою вийде подібна історія як з газами? Може й зараз договоряться, що не вживатимуть її, подібно як газів?

Годі нам сьогодні перерішувати долю атомової бомби, але на підставі деяких загальновідомих вже даних можемо зробити певні висновки. Треба припустити, що, коли б таємниця атомової бомби мали обі юючі сторони, так тоді дуже можливе, що судьба її могла б бути така сама як і трійливих бойових газів.

Однак, коли таємниця атомової бомби находитиметься в одній юючій стороні, то її примірюватиметься тоді в воєнних діях.

У звязку з широкою реклами атомової бомби, цілий світ огорнула атомова гістерія. Чи вона оправдана? Замість відповісти на це питання, напередемо декілька думок майора де Северскі, що, будучи спеціальним консультантом при американському воєнному міністерстві, вісім місяців присвятив вивченю воєнних зруйнувань у Європі і в Азії. Зокрема підвідав він Гірошіму і Нагасакі - обекти влучення атомових бомб. Майор де Северскі пише так:

"То ж спразді відбулося в Гірошімі й Нагасакі? Бомби вибухли ще в повітрі. Колосальний запас тепла розвівся в просторі. Гірошіма постраждала від повітряного удару, посиленого страшною лёгкістю японських дерев'яних споруд, поточених термітами і напів зогнилих. Під уламками будівель загинуло до 200.000 людей. А тоді все це загорілося. Вогонь спалахнув відразу в тисячі місць - з розвалених печей, газових ламп і газових горілок. Від цього зчинилася дика паніка. Люди бігли на відкриті місця, до річки. По дорозі на них валилися стіни й дахи. Згоріло коло 60.000. ті, що вибігли, кинулися на мости. Единий зруйнований міст, завалився не від бомби, а від ваги натовпу. На інших мостах обламали поруччя і тисячі людей потонули.

Найбільше людей згинуло від вогню або через вогонь. Може бути, що ті, хто був у центрі вибуху, були ушкоджені повітряним ударом, як це буває при вибухах важких бомб взагалі. Про ушкодження від радіоактивності я багато чув, але мені не вдалося знайти жадного певного випадку - ні потерпілого, ні медичного персоналу ушкоджень від надмірно високої температури - збережені стобури дерев свідчать про те, що розмови на цю тему не відповідають дійсності."

Зі слів майора де Северскі виходить, що атомова бомба "не такий страшний чорт, як його мають".

В наслідок діяння цих двох атомових бомб - не майбутніх - був неймовірно перебільшений. Якби таку бомбу скинути на Нью-Йорк або Чікаго, наслідком були б не більші, ніж від десятитонової торпеди. Одже, в наших камяних і бетонових містах атомова бомба не спричинила б шкоди більше ніж важка торпеда, тільки побила більше шибок. Правда ці бомби розірвалися не досягши мети. Якби вони розірвалися більше до мети, ефект був би більший. Зате тоді зменшився б радіус дії. Атомова бомба може знищити тільки таке нетривке місто як Гірошіма. На думку майора де Северскі є хибно твердити, що сила вибуху атомової бомби 20.000 разів більша від важкої торпеди. Це правильно теоретично, але більшість тієї енергії розіривається в просторі. Практично сила вибуху атомової бомби в 200 разів більша для таких міст як Гірошіма, але дорівнює сили вибуху торпеди, або навіть менша для таких

міст, як Нью-Йорк. На теперішній стадії свого розвитку, атомова бомба призначена тільки для крихких і легкозапальних об'єктів.

Очевидно, беручи під увагу думки майора де Северські, не можна недоцінювати атомових бомб і заперечувати їхню майбутню потужність. Можна тільки ствердити факт, що ефект цих двох скинених бомб був гістерично роздмуханий по всьому світі - пресою, радіом та науковцями, "які були від Нагасакі на яких 5.000 км."

Центральна проблема наших міркувань / насільки винахід атомової бомби зможе на зміну сучасної військової тактики/, може бути розглядана в аспекті майбутнього; про доподібного винаходу такої атомової бомби, яку скидали б на фронтах для поборювання живих цілей. Така бомба мусіла б мати зменшений радіус дії. І її вживали б для зроблення прориву в ворожій лінії, щоб у цей спосіб зможливити влом наземних частин у вороже запілля. Дриймаючи, що віддалення наших ліній від ворожих становищ доходить часом до 50 а то й менше метрів, то щоб не мати втрат від власної атомової бомби треба б маневруючи нашими частинами, які перебувають на загроженому відбуху, перекинути їх на безпечні місця у власному запіллі. Негайно після відбуху, відтягнені частини мусіли б повернутися на давні становища або відратитися в прорив, що повсталі з ворожій лінії. Такі маневри викликали б потребу ще більше усамостійнити малі військові частини, та надали б загальному обличчю війни характер незвичайної гнучкості і рухливості. Щоб забезпечитися перед величими втратами від ворожих атомових бомб зі зменшеною силою дії, треба примінювати ще більшу як досі градацію війни, будувати кілька оборонних ліній вглибину та дистанувати великою кількістю резервів. І це були б на нашу думку, всі про доподібні зміни, які викликало б можливе примінення атомової бомби на фронтах.

Беручи під увагу твердження майора де Северські, що сила атомової бомби не в 20.000, а тільки в 200 разів більша від сили вибуху звичайної торпеди так тоді зовсім опрацьованим буде припущення, що конституувати атомову бомбу зі зменшеною силою вибуху /для фронтів/ буде б недоцільно, бо таку атомову бомбу може заступити сучасна торпеда. Логічний висновок з того такий: атомова бомба в своїй сучасній формі не зможе викликати революції в ділянці військової тактики. За думкою згадуваного же майора де Северські "німи не можна виграти війни або висадити цілу країну в повітря. Твердження про це - випліт фантазії, в наслідок колоатомової гістерії".

В цю атомову гістерію треба внести охолодження.

"Я не заперечую - каже майор де Северські - що атомова енергія це життєвий і може в майбутньому революційний чинник у військовій науці і міжнародних взаєминах. Але я певний, що цієї революції ще немає і ми не починні віддаватися атомовому божевіллю".

Ми привинні робити свою справу спокійно, логічно і неперекручуючи неза-
перечних фактів.

I. СТЕПАНІВ:

ПРО МЕТОДИКУ ВІЙСЬКОВИХ ЛЕКЦІЙ

Вишкільна лекція, це важливий засіб для передавання військових відомостей. Рівночасно вона також важливим чинним моментом для вояка.

"Речі, що проробляються в час практичної служби повинні бути на вишкільний лекції підготовані, духовно поглиблені й уміщенні".

В загальному розрізнююмо у військовому вишколі наступні роди лекцій:

- 1/ навчальна лекція
- 2/ повторювальна лекція
- 3/ іспитова лекція.

Під час навчальної лекції та її повторення, інструктор дбає про те, щоб

учні опанували тему. Тому завданням інструктора є цвати про грунтовну обробку теми.

Заданим іспитої лекції є вивчити, наскільки учні опанували даний предмет.

Докладне приготування - це запорука добре передбаченої лекції. Дуже часто теж "старі практики" думають, що їм не потрібно приготовлятися до лекції. Це дуже хибний підхід до справи. Такі інструктори не мають ніколи позитивних успіхів у праці. Добрий, повісний інструктор зуміває багато більше часу на приготування лекції, чим на саму лекцію.

Загальна підготовка до лекції обійтися:

1/ особисту підготовку інструктора

2/ підготовку матеріалу /приладдя потрібне до лекції, карти т. п./

3/ підготовку учнів.

Особиста підготовка інструктора повинна йти в цьому напрямі, щоб якнайкраще передати учням, в приступний для них спосіб, лекційний матеріал. Приготовляючись до лекції, інструкторові слід пам'ятати про:

1/ Мету на заняття. Інструктор мусить усвідомити собі, що він повинен на даній лекції досягнути, та якою методовою він почине до цього дійти. /Метод застосування в великий мірі від часу тривання лекції./

2/ Матеріал, що має бути пророблений на лекції. Він мусить бути старанно зібраний /інструктор повинен користати з широких підручників/.

3/ Час тривання лекції. З чайно має бути визначений тижнем пляном згори. Інструктор мусить зібрати собі такий матеріал, щоб упродовж визначеного часу досягнути мету на заняття.

4/ Загальний інтелектуальний позем учнів. Інструктор мусить змагати до того, щоб усі слухачі могли повністю співпрацювати на лекції. Не вільно прямувати до скрайніх осагів.

5/ Вживання помічного приладдя. Оно унагляднє теоретичний матеріал, допомагає скоріше його опанувати та викликати зацікавлення учнів. Наука є житієм.

6/ Піспозиції до лекції. Їх треба списати в короткій, ядерній формі на картці. Інструктор послуговується нею під час лекції. Це дає запоруку, що інструктор не віддаляється від теми, і вичерпає щогні заплянованого матеріалу.

При підготовці до повторювальної лекції, інструктор мусить визначити собі її мету.

Повторювальна лекція має, в першу чергу, вивчити, наскільки учні опанували вже пророблений матеріал, доповнити виявлені пробки та поглибити набуте знання. З цієї причини інструктор мусить мати пророблений спосіб контролювання знання учня. Радимо провадити це в двоякий спосіб: або чатати учням поодинокі питання з проробленого матеріалу, або змагати від усіх приготування реферату з цілості проробленого та на попередній лекції.

Іспитову лекцію - слід передходити цей самий спосіб як і повторювальну. Треба тільки пам'ятати, що коли під час повторювальної лекції домінуюча особа інструктора, так під час іспитової лекції інструктор мусить відсунутися в тінь, а на перший план виступає учень, якого знання промірюється.

До загальної підготовки зачислюємо:

1/ Відповідну підготовку викладової залі /чистота, свіже по-вітря, відповідна температура, таблиця, крейда і т. п./

2/ Поручення учням принести папір, олівці, карти і т. п.

Підготовка учнів: а/ загальна,

б/ вивчення матеріалу.

Загальна: чистота, побриття, зачіска,
Вивчення матеріалу з попередньо проробленої партії.

Переведення лекцій

В першу чергу звертати увагу на точне додержання часу визначеного на початок лекції. Тон мови інструктора не може бути надто голосний, але та-ж не монотонний. Голос змінити - монотонність усилює. Загально інструктор повинен переводити лекцію цікаво, в цей спосіб, щоб примусити учнів до активної співучасті в лекції, тобто в передуманні пророблюваної теми.

Вимоги до учнів: Під час навчання учні мусить зосередити всю свою увагу. Сидіть прямо, очима слідкувати за інструктором. Чого не зрозуміли, не відповідайте. Запитаний учень стає струнко і, опісля самочинно, без на-казу - "спочинь" відповідає без повторювання питання, голосно, чиразно. Якщо не зміє відповісти, ніколи не крутить, але говорить: "не знаю цього".

Інструктор мусить брати на увагу різень осіти слухачів і відповідно до цього підібрати стиль викладу.

В загальному подаємо такий спосіб переведення лекцій:

1/ Заподання теми лекції і впровадження в тему. Можна це робити в різ-ній формі, напр. написати тему на таблиці або поставити якийсь запит, що звязаний з темою лекції. Це має на меті вирвати учнів зі світа їх дотепе-рішніх думок і звернути увагу на предмет пророблений на лекції. Корот-кий вступ звязаний змістом із темою лекції, має на меті збудити в слуха-чах заінтересування до неї.

2/ Пророблення матеріалу в розносятій формі. Тут треба часто давати запитання учням відносно їхньої думки в даній спрізі. Це має на меті при-неволити учнів стежити за ходом думок інструктора, та щоб вони думали са-мостійно. Треба тільки вважати, щоб при такій системі ведення лекцій, не надавали напрямку учні самі, лише інструктор. При подаванні теоретичних висновків слід їх завжди обґрунтувати /чому це так, а не інакше!/. Інструктор не може наслідувати професора університету. Лекція мусить бути оживлена постійним безпосереднім контактом інструктора з учнями.

3/ Повторення головних точок лекції. На її закінчення, самим інструк-тором або учнем. Інструктор повинен переконатись, чи учні засвоїли собі пророблений матеріал. При кінці лекції вказаним є дати учням змогу стави-ти питання.

Повторювальна лекція повинна бути проведена, в першу чергу так, щоб:

a/ прозвірити знання та ступінь засвоєння матеріалу учнями
b/ навчити людей коротко, ясно, "по військовому" передавати сло-вами свої думки. Учень повинен вивчити матеріал не тільки для себе, але мусить уміти своє знання, у свій час, послідовно і логічно переказати. З цієї причини інструктор перериває учнів лише у такому випадку, коли цей дуже помилляється. Доцільним є, щоб такі важливі помилки справляли, за до-зволом інструктора, інші учні.

Неправильно є коли:

інструктор починає речення, а учень кінчить,
питання вміщує в собі вже готову відповідь

учень відповідає питаннями,

інструктор опрокидує неправильну відповідь, не подаючи правиль-ної,

інструктор нервується і не панує над собою,

інструктор переслідує одного з учнів,

інструктор вживає таких висловів як: "слідуючий", "даліше" - не описуючи точно завдання.

Іспитова лекція: як сказано вже, вона в загальному подібна на посторонню.

Кінцеві зазнаги:

Після кожної лекції інструктор мусить сам оцінити, чи досягнув намірену мету. Він ставить собі запит: "чи досягнув я те, що хотів чи метода навчання була правильна?"

"Тяжкі" учні можуть дуже гальмувати роботу. Однак їхні заняття під час лекцій. Їм треба присвятити час поза чергою.

Е. БАЙДА

АДЮТАНТ

Часто молоді командири не вміють працювати при помочі пощоту, чи штабу, а передовсім не так як треба використовують адютанта. Часом допускається, що адютант вириває ум із їхньої владу і стає дійсним командиром. Часом, знову командир не дозволяє адютантові працювати, а кончє хоче бути всюди сам, все сам погоднати. Розуміється, тоді він не є добрым командиром, подібно як не є добрым інженером той, що сам носить цеглу.

Особливо, молоді українські командири мають великі труднощі в умілому командуванні, бо довголітня неволя утруднювала здобуття командних етапів в австрійських арміях і не дозволила натворення військових традицій, а з ними й практики. Тому подаємо тут декілька практичних зазнаг, про право адютанта в цьому розумінні, щоб він був дійсно "правою рукою" командира, а не командиром.

Загальні зазнаги

1. Адютант не сміє забувати про те, що він допомагає командирам, та, що сам не є командиром. Тому не повинен часто давати накази з підписом: "з наказу командира".

2. Адютант не повинен сугерувати командирам рішення. Він має лише приготувати всікі матеріали, щоб полегшити командирам внести рішення, та має спрацювати наказ у деталях, а також має помогти спрощити чинення цього наказу.

3. Адютант не повинен всюди бути сам /це є тенденцією молодих адютантів/. Він повинен працювати при помочі чергових старшин чи підстаршин та різних референтів адютантурі.

4. Адютант не має окремих годин урядування, його обов'язком є сповіднити завдання, не вимежаючи на витрату часу. Однак він повинен під час миру пильнувати, щоб його командир мав точно означені години принять для підчинених, а інші години для іншої праці.

5. Під час миру й війни мусить вишколити собі бодай двох заступників.

6. В часі війни адютант повинен якнайточніше провірювати звязок.

Поодинокі можливості праці адютанта

1. Поміч у рішеннях командира. Адютант ступіє кожній наказ, спершу сам, підкреслює синім олівцем найважніші примети власного положення, передовсім місцевості. Червоним олівцем підкреслює положення норога, двома красками вирисовує на карті ситуацію. Приготовляє точний звіт про стан бійців, зброї, амуніції звірят /коней, мулик, пси/, голубів і т. д., машин, возів, харчів, коротко -кажучи всього того, що потрібно для бою та життя частини. З таким приготуванням вручає наказ, чи зголослення командирам.

2. Коли командир подасть рішення і загальний наказ для частини, адютант спрієзувє в деталях бойовий наказ при помочі своїх референтів, а дуже важні і спільні частини цього наказу передає найскорішими технічними засобами. Бойовий наказ не повинен відійти до частин без власноручного підпису командира.

Зміст наказу

1. Завдання для підчинених частин або власне з завдань надрядної частини.
2. Положення власне, тобто положення власності частини, сусідів та допоміжної зброї /нпр. летунство, танків і т. д./.
3. Положення ворога.
4. Рішення /часом не подається його до загального відома/.
5. Виконання.

Тут належать поодинокі накази різним частинам, у тому їх підчиненим. У цих наказах подано, який спосіб виконати завдання. І так:

- a/ Безпосереднє розпізнання на найближчє та даліше переднілля.
- b/ Забезпечення перед військовим ворогом і летунством.
- c/ Завдання для поодиноких частин /нпр. предмет наступу для кожного сотні/.
- d/ Співираця допоміжної зброї.
6. Місце командування того, що видає наказ. Часом треба також подати місце командування для підчинених командирів, як також місце командування бодай двох заступників командира.
7. Звязок із зверхником, підчиненими частинами, сусідами та допоміжною зброєю. Подати час змітувань.
8. Постачання. Тут треба подати місце, звідкіля прибуває постачання, де знаходяться бойові амуніційні точки, та, коли їх де відбуватиметься видача харчів. Треба теж подати санітарні та перевязочні точки.
9. Комунікаційні шляхи з запіллі. У випадку підвороту - шлях відвороту.
10. Різне. Тут подаватимуться всякі доповнення різних точок наказу, в звязку із специфічним, чи винятковим поземеллям, моральним чи фізичним станом частини, власною чи ворожою новою зброєю.

Це вірець бойового наказу командира, і розуміється, що залежно від різних форм бою, мусить і наказ ідновідно змінюватися, а точки його мусить бути менш чи більш розширені або з ужні, однак всі вони мусить бути в наказі взяті на увагу.

Якщо умовини позволяють зібрати старшин, командир видаватиме різні накази усно на старшинській відправі. Тоді праця адютента полягатиме на цьому, щоб:

- a/ на час півідомити старшин про відправу,
- b/ приготувати до відправи залю і велику стінну карту, а радше шкіц з вирисованою ситуацією,
- c/ приготувати точки наказу для командира і наказ на письмі, який по відправі буде додатково вручений кожному присутньому.

Адютант мусить промірити, чи наказ на письмі дійшов на час до всіх частин.

Звітування

Часто командир мусить звітувати своїм зверхникам про різні службові справи. До цього потребує він на час звітувань своїх підчинених. Тому вони повинні свої звіти присилати в означенному речинці. Обов'язком адютанта є допильнувати підчинених, щоб вони точно додержувались речинців.

Провірка виконання наказу

Адютант є головним помічником командира в провірці, чи наказ виконано взагалі, та чи згідно з наміром командира. До цього має він наступні можливості:

1. Через чергового старшину частини. Адютант вписує йому до "Книжки звітів чергового старшини" означені частини, що черговий старшина має промірити в часі служби. Тут можна також вписати доручення провірити даний наказ командира.

2. Під час бою зорить при помочі почту перебіг цього бою /виконання

наказу/, або висилає в деякі місця старшину для особливих доручень, чи важливій ситуації пропонує особисто.

Поміч командиром і в організації частини

Адютант мусить зорганізувати собі бездоганний штаб командування. цього потрібні:

1. Референтури. Адютант мусить зорентуватися, які саме потрібні йому в штабі, та мусить підібрати на ці пости відповідних людей. Він повинен добре розуміти, а також повинен подбати про чідбір та вишколення бодай по двох заступників для кожного референта. Адютант вишколює своїх людей при кожній нагоді й удачливоє також відповідні курси.

2. Добір середників командування. Адютант дбає постійно про те, щоб мати запасний дубльованій звязок із зерхником частини, підчиненими старшинами, сусідами та допоміжною стороною. Це важливий звязок у часі миру а найважливіший у часі війни. Адютант мусить дбати про те, щоб якнайчастіше провірювано приладдя звязку, щоб засоби зв'язку командира були в постійній готовності та в ідеальному стані. При добром адютантові на командира постійно єже шофер чи візник, але ніколи напаки. Спільнений командир - це спільнена тисяча можливостей до бою - а це вина адютанта.

3. Вибір місця командування та його влаштування. Майбутня війна вибухне без попередження і, тому нема великіх різниці у виборі місця командування в часі миру і війни. Всі референти повинні бути, коли це можливо, розкинені. Це призначає в часі миру до такої ж праці в часі війни, де з приходу діяння летунства, щоби заміди повинні бути розкинені в поземелі. Це дає більшу безпеку, але й утруднює співпрацю, якщо не наладнається дуже доброго звязку. Тому обов'язком адютанта є наставити свою апаратуру командування так, якби це було під час війни. З цієї причини вибір місця командування не повинен бути в найкращому, але в найбезпечнішому будинку згідно на бомбардування. Командир повинен мати змогу заміди бачити свою частину безпосередньо з вікна під час праці, або бодай не знаходитьсь далі від точки зорення. В часі миру повинен адютант часто влаштовувати летунський спохвад і переводити працю штабу в пінициах, не тільки на декілька годин, але й на довший час.

4. Унормування служби. У доброго адютанта заміди хтось із штабу буде в канцелярії. Унормування служби полягає в тому, щоб у часі позаслужбових годин можна було знайти чергового старшину або його заступника. Завдання адютанта є: методом частій перевірки виходити черговик у тому напрямі. При столику чергового повинні знаходитися правильники виготовлені адютантом:

а/ служба чергового

б/ мобілізаційні приписи /строго тайні/

в/ приписи на випадок спохваду: погневого, летунського та загального

г/ актуальні адреси командира та всіх старшин частини.

Службу визначає адютант у наказі частини бодай на два дні наперед. Перед відправкою в командира ві пригадує черговому, на що цей має звернути особливу увагу в дні своєї служби. Коли черговий відбуде службу, адютант точно переглядає його звіт на письмі.

5. Забезпечення тайних актів та самого штабу належить також до адютанта. Він співпрацює з розвідчиком старшинсько, виставляє карту коло штабу, а як це потрібне, коло мешкання командира. Тайні акти повинні лежати в захисних і запечатаних конвертах, та повинні переховуватись у скрині або бодай у скрині, по змозі пришрублений до долькви, в приміщенні забезпеченому залізними гратами. Адютант повинен можливо часто заряджувати, при помочі референтів, перевірку зберігання тайних актів у підчинених частинах. Коло технічних засобів звязку повинен бути на видному місці вписаній правильник провадження разом та заковування тайн. Шифри та крип-

чи треба найчастіше змінити.

Поміч в організації частини

Поміч в організації частини полягає на тому, що адютант пильнує, щоб організаційний старшина рівномірно та справедливо розділяв старшин, підстаршин та бійців по підчинених підчинених частинах. В кожному війську розполягаються у цій ділянці т. зв. малі крутістив, деякі частини дістають ротекційно найкращу кадру та найкращого рекрута. Це, очевидно, зі шкодою для цілості частини. Тому роль адютанта в тому, щоб уникнути цієї крутістив та запобігти нерівномірності.

Вишкіл частини

Тут роль адютанта дуже обмежена, бо старшин шкодить сам командир, сі мируд підстаршин, визначені до того старшини у підчинених відділах. Однак адютант повинен дбати особисто про вишкіл різних фахівців, а саме: почату, були в візників, шофера, санітетів, кухарів, ковалів і т. д. А тих фахівців школять окремі старшини: лікар, ветеринар і т. д. Адютант має подбати про те, щоб відповідний елемент післало на курси. Части короткозорі адютанти визначають на ці курси, замість найкращих воїнів - найбільші недотепи, а наслідок цього - візник не доведе кухні або санітет залишав раненого. Тому адютант строго провірює, чого визначене, а по курсі провірює, чи вишкілених примінено на властивому пості.

Крук.

ПРОТИТАНКОВА БОРОТЬБА ЗБЛИЗЬКА

Вступ.

Масове примінювання танків на фронтах II.-ї світової війни, заставило військові круги придумати спосіб оборони перед цими рухомими опаніреними твердинями, що були спроможні наносити багато втрат, ачасто називають вирішувати вислід бою.

Спочатку примінювано для поборювання танків дуже примітивні засоби. Пляшка з бензиною і сірники, вязка гранат, слабої дії міни, ось і майже всі протитанкові середники, якими давніше розпоряджалися бійці.

Щораз то більший ріст панцирної зброї, викликає розвиток /хоч не співмірний/ протипанцирної зброї. З одного боку по причині збільшування товщини опанірених танків, збільшувано калібр протитанкових гармат, з другого, продукувано щораз то нові середники для поборювання танків зблизька.

Ці протитанкові середники, називані ще піонірськими, виказалися дуже успішними в протитанковій боротьбі й були широко примінювані у II.-світовій війні. Вони піднісили в бійці піхотинця почуття самопевності й давали йому й давали йому змогу включитися в успішний протитанковий двобій.

Треба принескати, що танки майбутньої війни, відобразятимуть не меншу ріло, як в другій світовій війні. З цієї причини мусимо стреміти до того, щоб кожний юнак мав змогу й умів включитися у протитанкову боротьбу. Це буде можливим тільки тоді, коли загал нашого війська присвоїть собі: методи протитанкової боротьби, зокрема тактику поборювання танків зблизька,

Роди протитанкової оборони

Розрізняємо протитанкові оборони:

I. Активну:

а/ Здалека, при помочі протитанкової артилерії /мот/, протитанкових гармат на самохідних опанірених підвізках, танків спеціальних ловецьких літаків;

6/ з близька, при пісочні піонерських вибухових матеріалів інших засобів, фабрично чи імпровізовано виготовлених для цієї цілі.

2. Пасивну:

a/ будова штучних перешкод /протитанкові рови, міновані поля, стрільцькі ями/;

6/ використування та змінювання природних протитанкових перешкод /схил гори, багно і т. д./.

Тактика танків

Прикмети танків:

Скорість, змога прорулюватися у тесні, сила вогню, панцирення, сила торсіння, моральне діяння.

Танк при своїй пробійній силі, яку дає йому злуга вогню, руху і спанцирення - це зброя наступу.

Хиби:

1. Обмежена можливість бачення

2. Обмежена можливість порушуватися у терені /багно, скелі, ліс і т. д.

3. Відсутність можливості змінити свою форму, тому теж використовувати його терен. Дужко пізнавати його в терені.

4. Обмежений засіг щєди.

5. Обмежений запас амуніції.

6. Опізновання з приходу сприймання бойових вражень і реагування на них./Командир танка передає свої спостереження шляхом наказу/.

Вирівнання:

до 1. Масова концентрація панцирних бойових засобів, взаємна поміч і взаємне інформування про побледі спостереження.

до 2. Докладні студії мапи терену, в якому приходиться діяти. Передусім розглядування терену, щоб пізнавати його властивості.

до 3. Використування властивостей терену, його покриття, заглиблень.

до 6. Добрий вишкіл і співпраця залоги.

Спосіб примінення:

Наступ: Танки без піхоти,

Танки з піхотою:

1. Рівночасно

2. Піхота за танками.

Небезпеки:

Протитанкова і полега артилерія, поборювання зближка.

Як запобігати?

Наступ панами:

1. Дана прориває фронт і пробивається їж до становищ важкої зброї противника.

2. Дана нищить передні краї ворожої оборони і поборює ворожу піхоту.

Поява танків на фронті діє передусім морально, як на наступаючого так і на оборону:

1. Піхота, що наступає, почуттяється в супроводі танків безпечніше і зі згадкою настала віна перемоги.

Недосвідчений воїн, який має здіржувати чи відбивати наступ ворожих танків, може почувати себе морально пригніченим, його огортає панічний страх, він хоче сковатися хоча б нашіт у мишачу діру, або втече /1/ рятувати своє життя.

Досвідчений боець, що обзначомлений з прикметами і хибами танкової

ворої, зоховує холоднокровність, приймає бій, намагаючись знищити танк зблизька, а з появою більшої кількості танків, коли не можна їх усіх знищити або пошкодити, позиває їм навіть переїхати свої окопи і поборює ворогу піхоту, що за ними наступає.

Танки без охорони піхоти, головно, коли вони в незначайній кількості, не зайди можна запускати далеко в глибину ворожої оборони, бо там жде їх знищенння з боку протитанкової, чи полової артилерії або з боку спеціальних відділів, що призначенні до поборювання танків зблизька.

Тому, що в теперішньому способі воювання настути відбуваються при масовій концентрації панцирної зброї, не вистарчав, щоб акцію їх поборювання переймала сама протитанкова одиниця. В акції мусить брати участь всі піхота даного відтинка. В тій цілі піхота повинна бути відповідно підготована і вишколена.

Тому й вишикіл у поборюванні танків не треба уважати виключно спеціальністю протитанкових частин. З протитанковою боротьбою мусять бути об能找到 всі роди зброї, включно зі службами /постачальною, санітарною і т. д./. Часто бувало таке, що ворожі танки, які проривали фронти, заганялися далеко в таночне запілля противника і нападали на обози, колони постачання, штаби і т. д. Спочатку вдавалось їм осягати значні успіхи, але, коли всі роди служб запізналися з поборюванням танків, ті випади перестали бути надто грізні.

Танк не є страшний!

Докладне знання танків становить підставу, на якій базується метода їх поборювання. Кожний боець мусить знати типи ворожих танків, їх слабі місця і діяння протитанкових засобів, якими послуговується.

Головна річ - це усвідомити собі і переконати себе, що танк не такий страшний, як це на перший погляд неодному здається. Тому треба, щоб кожний боець мав нагоду побути в середині танка під час їзди і постою, та міг перевіритись, як справді незвичайно обмежене є поле бачення з його нутра. Зокрема під час їзди, з уваги на колихання танка в наслідок нерівностей терену можливість та зменшується до мінімуму, так, що залога - сміло можна сказати - їде прямо наосліп.

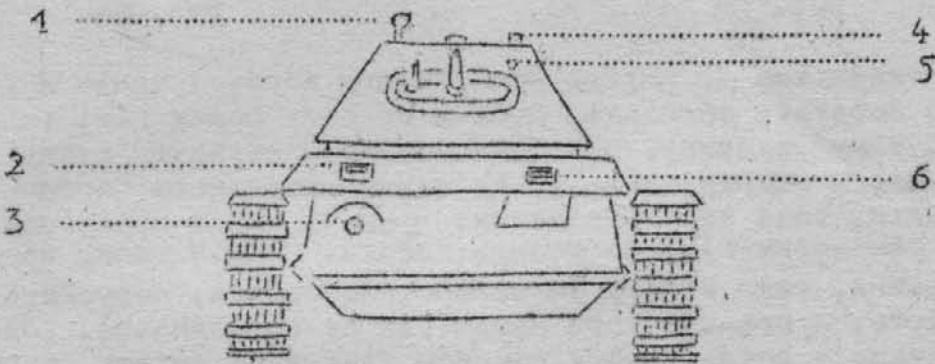

Рис. I.

- I. Періскоп.
2. і 6. Кляпи з обсерв. щілиною.
3. Кулемет з дірками для прицілу.

4. Кутове дзеркало.
5. Отвір для націльного пристрою гармати.

щілини до обсервації, не можуть бути ширші від калібру крісівих куль, бо інакше можна було б легко кулеметним обстрілом поразити залогу в нутрі танка. Ці щілини з уваги на грубину сталевих стін танка, не дають можності бачити найближчого його оточення. Це саме є з перископом, який не можна вернути вниз, щоб бачити танк навколо із зовні. Все те оптичне приладдя /перископ, куточі дзеркала/ та обсерваційні щілини вможливлюють обсервації з віддалі дільше як 10 м навколо танка. Круг у промірі менше як десять метрів є мертвим полем бачення танка.

Подібно представляється справа із зброєю танка, /з уваги на обмежену вертикальну поворотність гарматного дула чи кулемету/. І її поле діяння починається з віддалі понад 20 м навколо танка. В середині цього круга є т.зв. мертві поле обстрілу, де не діє зброя танка. Тому, що під час руху в бойового діяння вся увага обслуги звернена в напрямі їзді і стріляння, то поза невеликим відтинком обсервації /гл. рис. 2./ решта поля навколо танка є мертві, і дає найкращу можливість незамітно підійти до танка, щоб знищити його з близька притомочі вибухових речовин чи інших іспічних засобів.

Рис. 2.

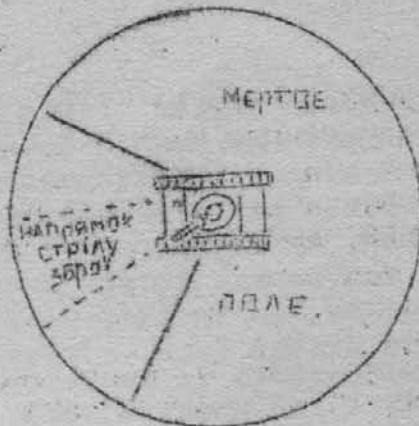

Рис. 3.

У деяких типів танків мертві поля засягу зброї і бачення виключують т.зв. щілини до боротьби зближка. Вони є по обох боках вежі танка, замикаються і мають таку величину, що вможливлюють викинути ручну гранату. У випадку, коли залога запримітила, що до танка наблизився ворожий піхотинець, щоб його знищити, тоді залога відчиняє щілини, кидает крізь них ручні гранати та вогнем машинових пістолів разить ворога. Кожний танк, залежно від завдань, опанування, сили мотору та примет поземелля, порувається з підвищеною швидкістю. З правила його швидкість буває незначна. Головно, коли ж ступ відбувається в співдіянні з піхотою, танки не сміють втратити звязку із бійцями, що наступають за ними, і тому мусять порушатися помілі. Щоб приступити до танка під час їзді чи наїзду вискочити на нього з метою знищити його, треба бути зручним та виспорядкованим. Піхотинцеві чистарчили знайти точку зачепу на танку, а тоді вже рух танка вможливлює йому без великого напруження сил ьидістатись на нього. /порівняй скакування та вискакування з трамваю під час руху./

Слабі місця танків /залежно від типу, їх буває менше або більше/ - відіграють, при поборюванню танків зближка, дуже важну роль. До слабих місць танка належить: підвіза - головно гусениці, вежа при своїй підставі /у деяких танках, напр. КВ I вежа не надто кріпко держиться ка-

довба танка/, оптичні прилади я - та зад танка з мотором і вентиляцією для його охолодження. Крім цього щільна /монтажі/ і до боротьби зблизька/, які часом з приводу неуваги або згубити залоги є незамінні, являються точками, що їх можна також застосувати зближко.

Ланка противтанкових винищувачів.

Для поборювання танків твориться т.зв. ланки противтанкових винищувачів. Ланка складається з трьох бійців: один боець, звичайно найліцяніший і найбільш досвідчений має завдання здергати танк або під час руху положити на ньому вибуховий матеріал; другий боець, озброєний машиновою пістолетом, охороняє перед ворожим піхотою підхід першого бійця до ворожого танка; третій боець несе вибуховий матеріал та інші засоби.

Перший боець, який безпосередньо атакує ворожий танк, мусить позбутися усіх зайвих предметів виряду -/пояс, набійниці, ремінь, хлібак/, щоб мати якнайбільшу свободу руків. Він вміло використовуючи поземелля /борозни і ями / незамітно, часто під прикриттям димної заслони, пробирається до ворожого танка. Знайшовшись у його мертвому полі бачення, зруочно вискачує на танк і положивши вибуховий падунок у заздалегідь наміченому місці, відбезпечує цей падунок, зіскакує з танка і шукає охорони в найближчій віддалі.

Другий боець знаходитьсь у віддалі 25 до 30 кроків за бійцем першим. Він обсервує безпереривно вежу і щілини танка, щоб коли в них показався ворог, вогнем машинової пістолеті примусити його скритися і тим самим не дати йому зможи заважати першого бійця. Запримітивши зіскакування першого бійця з танка, він криється, а після вибуху дальше продовжує обserвацію і охороняє поворот свого товариша. Коли б залога танка, у випадку частинного його знищення, намагалася покинути танк, другий боець поборює її вогнем машинової пістолеті.

Засоби боротьби проти танків.

1. Засоби осліплювання

2. Засоби ніщення.

До 1. Засоби осліплювання служать нале, щоби здергати танк у щіді і тим самим створити передумову для успішного його поборення при пособі засобів ніщення. Незвичайно практичний, це фабрично виготовлений осліплювач грушкової форми! Це мала скляна посудина наповнена піном, в якому є друга менша посуда наповнена іншим піном. Цей осліплювач кидается в передню частину танка, сідло разбивається а оба злучені піни витворюють пару, що у газовім виді, наче густа мряка сповізає танк. Випері ці прикметні тім, що подразнюють органи віддиху та зору і тому, діставшись крізь щілини до нутра танка, змушують задогу надягати протигази, або покидати танк. Цей момент використовується і ніщить танк разом із залогою. Маючи сірчану і соляну кислоти, можна подібний осліплювач зробити самому.

Димні свічки - це бляшані чушки з речовиною, що по запаленні витворює димну заслону. Кидается їх перед танком, беручи на увагу напрямок вітру. Димна заслона відбирає танковій залозі після бачення, що дозволяє незамітний підхід до танка з ціллю знищити його.

Димні ручні гранати - мають це саме завдання. Їх часто примінюються в той спосіб, що дві гранати, привязані на двох кінцях однometрового шнурка або дроту, перекидається через гарматне дуло або вежу танка. Витворювана димна заслона, яка порушується разом з рухом танка, не позволяє йому вийти з полоси її діяності. Цей танк, змушеній задержатися, стає здобиччю противтанкових борців.

Щоб освітити танк можна послуговуватись ще тими допоміжними засобами

запальється візанки, соломи чи сіна - наситивши їх сількою або бензиною. Обсерваційні щітки танка можна замінати або залипти фарбою, намулом, болотом і т. д. Також практикується їх закриття при помочі плящ-платки, накидки, плаща або коца.

Сконцентруванням кулеметного вогню на обсерваційну щітину шоferа, теж можна здірвати хід танка, або примусити змінити напрям його їзди.

До 2. Пороховий ладунок ваги 5 кг нищить панцирну плиту грубини 30 - 100 мм. Його клається на задню частину танка коло вежі. Вибух, звичайно, зриває вежу і нищить залогу. Пороховий ладунок запальється при помочі розривної капсілі, отриманої з запальним шнуром, який горить один см на секунду, або спеціальним, до тієї цілі зробленим, потяговим запальником /подібно, як у ручній гранаті/. Час його горіння триває 5-7 сек.

Вибух порохового ладунку на вентиляції мотору запальєє його. Пороховий ладунок з натисковим запальником клається під гусениці танка. У висліді буде частинне а то й цілковите знищення /перерваний/ гусениці, що унеможливлює дальшу їзду танка.

З причини недостачі вибухового матеріалу можна вживати ручні гранати. Зважується 7-10 ручних гранат разом і вживається тільки сама, не пороховий ладунок. У вязці гранат вистачить лише одну з них заплити розривною капсіллю. Решта вибухає рівночасно від детонатора тієї ж гранати.

Поодинокі ручні гранати вкладається до гарматного дула або через отвір кидається до нутра танка.

У вузьких тересових проходах, дорогах чи інших місцях, де заздалегідь можна числитись з появою танків, вкладається міни з натисковими запальними ками.

Для цілковитої запори в терені, примінюються звичайно розклад мін у рядку шахового поля з I. м відступом поміж поодинокими мінами.

Не маючи фабричних протитанкових мін можна їх легко зробити самому з дерев'яних або бляшаних скриньок, які наповнюються вибуховим матеріалом. При тому, в мінах призначених виключно для танків треба так прикріпити рухомий верх скриньки, яка має натисковий запальник, щоб цей подався щойно під натиском 100-150 кг ваги. Коли буде менший тиск на накривку й цей міг викликати детонацію, та тоді міна могла би розминутися зі своїм призначением. Танкові міни переважно залишаються. Всі сліди закопання треба так уміло затерти, щоб ворог не пізнав, що в даному місці належать міни. Мінні власності роботи не можуть довше лежати в землі, бо з причини поганого ущільнення порох просякає вогкістю і не запальється.

Помічним способом нищення танка може бути сокира, молот, залізний лом, за допомогою яких можна погнути виступчі цінки кулеметів, відчинити люки або через вентиляційний ствір добрatisя до мотору танка. Незвичайно успішний середник у боротьбі проти танків - зблизка з горюча пляшкою. Приготовляється її так: скляну пляшку обємом 3/4 - 1 л. наготується 2/3 бензиною і додається 1/3 оливи. Пляшку заморковується і не маючи спеціальних запальників, привизується дротом або шнурком довкруги пляшки намочену в бензині вату або шмату. В моменті кидання пляшки, запальється вата, від якої загоряється бензин в пляшці і від розбиття об стіну танка. При тому найкраще попадти в задню частину танка. Горюча бензина залишки домішці ліни розпливався повз по поверхні танка, діється крізь отвори вентиляції до мотору і спричиняє пожежу танка. Тоді вибухає амуніція а часто розривається цілий танк.

/Горюча пляшка при мішенні бензину з оливою у рівному відношенні і може служити як осліплюючий засіб. Олива при спілюванні витворює густий дим.

Тактика боротьби проти танків

З уваги на те, що панцирні зброяні збросю наступу, творить вона підставу теперішньої тактики т. зв. рухомих або еластичних фронтів. Відома зас

— найкращим способом оборони є наступ, знаходить тут найкраще примінення. До ведення боїв оборонної тактики дорогою наступу, надається саме найкраще танкові і моторизовані відділи.

Це однак наступне тоді, коли обидва противники розпоряджають менш більш однаковими матеріальними засобами. У випадку коли одна з воюючих сторін є в обороні і своїм вживуванням недорівнює противникові, то мусить примінити такий спосіб боротьби, щоб: 1/ задати дорогові якнайбільше зтрат у матеріалі і 2/ добре зорганізованою розвідувальною і саботажною акцією нищити в запіллі ворога джерела і дороги постачання військового матеріалу. В цей спосіб можна привести ворога до виснаження і можна змусити його нести боротьбу примітивними засобами. Тоді її завдання залежатиме лише чиніально від морального стану воюючих.

Щоб успішно нищити танки зблизька, треба:

I/ відділити ворожу піхоту від танків,

II/ використовувати природні властивості терену, атмосферичні параметри /опади, мріяка, нічна темнота/

III/ відновідним блеским мінервом спрямувати наступуючі заряджені танки в заздалегідь приготовану засідку, або в терен догідний для ведення боротьби проти танків зблизька.

Найбільш догідні умови для боротьби проти танків зблизька дають: ліс, населений пункт, поперетинаний терен, терен покритий високою травою або заріжжям, шузькі тереною проходи, переходи через ріки, мріяка, атмосферичні опади /сніг, заметиль/ нічна темнота і т. д.

В лісі і оселіх, де можність маневрування танка обмежена, а поле бачення і стрілу зосім незначне найкраще улаштовувати засідки. Важне є заманити танки без супротиву ворожої піхоти. Тоді цілковите їх знищення належить найбільш примітивними засобами є заслужене. Відомо приміром, що при облаві на село С-ке /Волинь/, яку переводили відділи НКВД в супроводі 8 танків, 5 з них удалось бійцям УПА зовсім знищити. З того 2 танки, які зняли замасковані становища при вході до села під стодолами, знищено заливши ці стодоли.

В оселі — може прехрестя, кожний зокругу вулиці, кожний дім, може скривати для танка бездіч небезпеку. Будинки дають бійцям безпечно крийви і в місцем несподіваного нападу проти танка.

У відкритому полі, коли приходиться приймати бій, вояки мусить мати заздалегідь приготовані протитанкові ями, які хоронять їх перед силою торощення панцирних возів. Протитанкова яма — це округла проміром 50 см, 1,50 м глибока нора. Вона має бути вміло замаскована /свіжу землю при копанні відноситься подальше від неї/, а коли почнеться тверда, відповідно скріплена знутра плетінкою з лози або дошками.

Сховавшись у протитанкових ямах, бійці пропускають вступаючі танки а поборюють слідучу за ними піхоту. З відділеними від піхоти танками вступають в бій розміщені в глибині власних ліній, танки протитанкових борців. Тим способом можна осигнути знищенння ворожих танків і піхоти.

Нічна темнота обмежує або взагалі внеможливлює користуватись піддергуванням танків у бойових акціях. Інчю танки можуть лише порушуватись дорогами. При тому, світлинними сигналізаційними знаками і світлом рефлекторів, вони зраджують своє місце і направим руху. Тому легко є заманувати їх під час язди або, знаючи їх місце постійно, можна, користуючись заслони нічної темноти, несподіваним випадком перебити сторону і поєднати танки. Цей спосіб примінювало часто в поодиноких відділах УПА, які, головно за час літа 1945, могли похвалитись високим числом знищених тісю методом ворожих танків.

Мріяка, як природну заслугу можна використати для непомітного підходу

до ворожих танків. Треба однак мати на увазі, що вонь, як скоро приходить, теж скоро може розвітись, тож конечна є при тому близькавічність діяння, щоб спісля не потерпіти невдачі з причини власної необережності.

Як боронитися залога танка перед знищеннем?

Залога танка, заваживши підхід ворожого бійця, відкриває вогонь з гармати і кулеметів, щоб цим відструмити його і принесходити до відвороту. Досвідченого бійца це однак не зликаз, бо він, знаючишись у мертвому полі обстрілу танка, знає, що зброя танка не є для нього небезпечною.

Приспішеним темпом їзди, наглим задержанням і поверненням танком на місці, шофер старається знеможливити підхід до танка. Інші ж коли є ушкоджені гусениця, шофер може ще повернути танк на місці, щоб не дати ворожому бійцеві підійти до нього.

Наложений на танк вибуховий ладунок, залога старається через отвір, при помочі машинової пістолі або палиці, зіпхти, або повернутим важі зісунути його зі своєї поверхні.

Організація советської танкової зброй

Танки СССР в згрупованих формуваннях в танкові бригади. Крім цього виступають також самостійні танкові дивізіони. Після заломання німецької офензиви на сході, з переходом більшевиків до протинаступу /1942/, почали появлятися по більшевицькому боці танкові корпуси, яких у парі з моторизованими частинами піхоти, ужито на взір перенятої німецької тактики до розбирання клиновим наступом ворожого фронту і творення п'єстанів, чи то зв. кітлів.

1. Танкова бригада.

В її склад входять: 2 танкові дивізіони

І моторизований курінь піхоти

І батарея противітряної оборони.

Згідно з полевим статутом, танкова бригада повинна мати 46 танків, з того близько 20 "Т 34", 10 "КВ". Решта складається з інших типів СССР /пр. "Т 60"/, або численно вживаних англійських чи американських танків.

У наслідок втрат, переорганізацій чи формування на швидку руку, частіше вживали танкових бригад в числі 20 - 30 танків, переважно без передбаченої статутом піхоти /з браку вантажних авт/ і без батареї противітряної оборони.

2. Самостійні танкові дивізіони.

а/ легкі: 30 "Т 60"

б/ важкі: 15 "КВ"

в/ мішані: 5 "КВ"

15 "Т 34"

10 "БТ"

3. Танковий корпус.

Він призначений до оперативної цілі. Має 2 - 4 танкові бригади, I - 2 моторизовані стрілецькі бригади, I дивізіон противітряної оборони.

Тактика більшевицьких танків

Важкі досвіду з попередньої світової війни в користуванні танковою зброєю, відчули більшевики у початках війни з німцями незвичайно дошкульно.

Ім доводилося набувати його ціною безчисленних втрачених танків і кадрового їх персоналу.

Переконавшись, що вживання самих танків у наступі веде переважно до цілковитого їх знищення, почали більшевики вживати танків виключно як підтримку піхоти в її наступі. При тому придергуються вони такої тактики: кілька легких танків, маневруючи /перед початком наступу/ у закритті, в середньому віддалені від ворожих ліній, старається провокувати противника відкрити вогонь його протитанкової зброї. Задженні становища важкої зброї противника стають предметом обстрілу артилерії і ціллю лави важких танків, які безпосередньо після цього рушають до властивої атаки.

Щоб унеможливити поборювання танків зблизька, червоноармійська піхота супроводить танки, скupчуючись малими групами довкруг них /також у намірі шукання заслони перед ворожою машиновою зброєю/, або й сидячи на танках.

У випадку, коли сильний вогонь зброї противника змушує піхоту залегти й унеможливлює її посування за танками, танки стараються сягнути в терені закрите становище, переходят до оборони або вERTAЮТЬСЯ до вихідних становищ.

Часто також послуговуються більшевики своїми танками при обстрілі ворожих становищ здалекь і середньої віддалі, без переходу після того до наступу.

Більшевики вживають також танків і в обороні. Вони приміщують їх у викопані в землі ями так, що вежа з дулом гармати вистає понад поверхню. В той спосіб творять вони панцирні точки вогневого спору, які в міру потреби можна відповідно пересувати /ближче чи даліше до ворожих ліній/.

В своїх оперативних акціях при вжитті танкових корпусів з підтримкою моторизованої піхоти, натрапляють більшевики на труднощі технічного характеру. Недостаточне вивінення танків радієвими апаратами не дозволяє командирям танкових зединень координувати рух груп і поєдинок танків. Щоб вказати нові цілі, напрямні корпусу, обекти обстрілу, потрібне в задержання і згromадження танків, і щойно тоді відається наказ для поєдинок командирів. Це значно спізнює бойову акцію.

/Кінець першої частини/

РОМАН

ТАКТИЧНА ЗАДАЧА Ч. I.

Т е м а : Розгортання і наступ з маршу

Мета вправи: Розгортання і наступ з маршу.

Частина: Одна стрілецька сотня і одна чота важких кулеметів.

Положення: Власні зединення на широкому фронті в просуванні на схід.

Стрілецька сотня як ліве бічне забезпечення північної колони, I/2 П. П., зміщена одною чотою важких кулеметів, маршує через В на А. В міжчасі діє з права, віддалі 800 - 1000 м, вогонь. Сотня знаходить коло дороги сковище.

Моменти боротьби: серії ворожого кулеметного вогню понад головами сотні. Дістепер розрізняємо на краю ліса два ворожі важкі кулемети. Власне чолове забезпечення лежить у живому вогневому бою з ворогом у лісі.

Задокументований перебіг вправи

I. Частина: Командир сотні рішається наступати і наказує:

а) Командир 1-ї чети важких кулеметів:

"Сотня наступає цією долиною і на ліно від неї. Напрям - ворог, там на краю ліса.

Чота важких кулеметів відкриває з височини з права якнай-скоріше вогонь на ворога, що лежить на краю ліса, забезпечує просу а-ння чет зперед так довго і міцно, як це лише можливе і робить під час наступу групами зміну становища в тому самому напрямі. Один важкий кулемет підтягнути з якнайшвидшим чесі якнайдальше вперед, щоб він давав наступаючим чотам вогневу підтримку, ще зоки ті вломляться у верхі становища на краю ліса.

Я, останній спершу тут, на цьому місці, пізніше залишається при правій четі."

б) прикладним командирам 2 і 3 чети:

"Ворог на тій височині на краю лісу. Дотепер розпізнато один ворожий кулемет, там, 10-15 метрів від великої сосни, другий важкий кулемет там... /наказує: терені/....

Сотня наступає...../ показує в терені/. Спереду на право. 3-я чета, на ліво 2-а."

Границя лінія: Міст - лісничівка - лівий край ліса.

Чота важких кулеметів забезпечує просування вперед, з той височини праворуч.

Початок наступу: як тільки відкриє вогонь чота важких кулеметів.

Частина першої чети /два рії/ лишається до моєї диспозиції на цьому підтинку.

Переднє забезпечення забезпечує сотню під склону.

Я, залишається спершу тут, пізніше залишається при третьій четі

Командир другої чети наказує своїм командирам рії:

"Сотня наступає на ворога, що в лісі. Просування вперед з'я безпечує чота важких кулеметів, що іде там у становище. В першій лінії третя чета праворуч, друга чета ліворуч. Границя лінія двох чет.... /показує в терені/.

Друга чета наступає на мій знак з того становища на ворога що в лівій частині лісу. Праворуч перший рій, через ці малі кущі /показує в терені/ просувався вперед цією долиною. Ліворуч другий рій, через цю групу дерев. Третій рій дає звідти підтримку кулеметним вогнем і пізніше на мій знак просувався теж вперед.

Я - з другим рієм.

Повторіть накази! Скорі розгорнути рії один від одного! Поспіх!"

Командир третьої чети наказує своїм командирам рії:

"Сотня наступає... Границя лінія.... /показує в терені/.

Третя чета просувавася цією долиною так близько до ворога, як це лише можливе. За мною слідують чоловік почт, а даліше 1-ший, 2-гий, 3-тій рій.

II. Частина: Перебіг наступу, як проважи на ворога.

2-га чета здобуває терен при взятті вогневій підтримці ріїв, зокрема міцно підтримки вогнем чоти важких кулеметів.

Командир сотні слідує з рештою 1-ої чети при третьій четі.

Чота важких кулеметів робить групами зміну вогневого становища. Один важкий кулемет скр. просувався вперед, і вже дуже

вчасно веде вогонь по ворогові з цілком передового становища.

Ворог підпускає наступ сотні до віддалі 300 м. до краю ліса, тоді відступає і здає становище.

Питання для ворожої сторони:

1/ що можна було запримітити у "ворога" /власні заснанні/ на початку наступу /вправи/ ?

2/ чи відчувалося під час наступу моменти заскочення ?

3/ а наступ сам ?

Профіль терену до тактичної вправи ч.: I.

С. III. - К-п. УДФ.

КОРОТКИЙ НАРИС ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ ФЛЬОТИ

Кожня держава, яка хоче бути самостійною і незалежною у всіх галузях свого державного розвитку - особливо, яка хоче бути великою державою, щоб відігравати свою роль в ансамблі великих держав, мусить мати своє власне море, тобто мусить панувати на тому морі, що омиває його береги. Мусить охороняти своє побережжя і свої комунікаційні лінії. Для цього потрібно мати власну воєнну флоту та гидроавіацію /воєнно - морське летунство/, і добре уладжені власні порти.

Море - це зв'язок з цілим світом. Через море проходить обмін культурними цінностями. Через море відбуваються найбільші перевози товарів. Море виходить з цілу клясу мориків - людей підприємчих, відважних, що не бояться смерті, бо морська служба є небезпечна і під час війни і під час миру. Завдяки морю повстали і багаті такі великорадянські держави: Старинна Греція, Рим, Єгипет. Лише морю завдячує свою могутність і багатство Англія і ЗДПА.

З цього погляду Україна має всі дані бути великорадянською. Південні моря - ми вивчаємо наше Чорне, Козацьке Море, на якому ми мусимо панувати. Маємо доволі побережжя Чорного Моря, що тягнеться від гирла Дунаю через Кримський Півострів до порту Туапсе на чорноморському побережжі Кавказу, з рядом добрих портів, з яких головним воєнним та найбільшим взагалі на Чорному Морі є Севастополь. До цього доходить побережжя Озірського Моря і захід української держави через нашу Кубань на Каспійське Море з нашим портом Серебрянським.

Наши воєнно - морські традиції торкаються нетільки Чорного Моря, але, також і Каспійського Моря. Оба ці моря входили в орбіт заинтересувальних Української держави княжих і козацьких часів, як також у часах наших Визвольних змагань 1917 - 1920 рр.

Повстання нашої вісни є фольти відн сим. т. перших ментів п. встановлення нашої державності. Весняний корабель княжих часів був великий, містив кілька 40 людей, був вироблений з дніг кедрового дерева, мав корчу, щогли і вітрила, але головною рушійною силою були весла. Наші перші морські плавди на Крим, в Малу Азію, Візантію, на Каспій відбувалися, як п. д. е. укр. чинський літ. пис. у IX-X вв. Від мінх д. в 909-910 р. 16 кораблів, у 907 р. ці 200 кораблів, у 913 р. ці до 500 кораблів. Кораблі на Каспій ішли по Волзі або Доном, а від Дону перетягали їх сушою "Доном" до долішньої Волги. Відомий похід за Ярославом Мудрого Припяттю на Мозовиць. У 1043 р. відомий похід князя Володимира Ярославича на Візантію.

Першу вістку про козацьку воєнну флоту маємо з 1492 р. /нашад на татарський корабель під Тягінєю/. Українська козацька флота розвинулась у XVI ст. Козацькі човни /чайки/ були на 20 м завдовжки, 3-4 м завширшки, 2,5 м завглибшки. Кіль і ребра були з липового дерева вербового пня, а на них набивали діжки. На човнах щогли з вітрилами і дві керми. Човно мало 20-30 гребців, 50-70 людей залоги, т. зв. "відяних козаків", т. є 4-6 легких гармат. Швидкість чайок доходила до 15 км/год.

Відомі походи козаків на Очаків /1545/, Козлів /1587/, Килия /1602, 1606/, Царгород /1615 р./, Варна /1606 р./, Білгород /1605 р./, Кафа /1614 р./, Синоп і Трапезунт /1615 р./, гирло Дунаю /1609 - 1613 рр./. Розціт українських морських походів: Варна /1620 р./, Царгород /1620 р. і тричі у 1624/, мисазійське побережжя /1625 р./. Але тоді польський уряд, боячись війни з Туреччиною, вибудував Кодак /1635 р./ і переніс кількасот козаків під комін душанням отамана Голки на Балтійське Море, на боротьбу зі шведами. Після 1638 р. беруть запорозькі козаки участь у морських походах донських козаків.

Союз Хмельницького з Кримом спинив розвиток нашої флоти і щойно з підновою боротьби з турками та татарами за гетьманів Брюховецького і Самойловича, почалася її віднова. Гетьман Мазепа допоміг запорожцям у 1696/97 рр. збудувати 70 морських човнів, щоб з ними запорожці ширялися на побережжя Криму.

Після зруйнування Січі, запорожці не покидають воєнно-морського ремесла, однак походи їх відбуваються тільки з наказу московського уряду, який монополістично запорожців притворює флоти /1737, 1796 рр./. Відомі походи отамана Антона Головатого на турків /Азов, Кіран і Яселин 1737 р., Бендери 1733 р., Килия 1790 р./ та на Персію 1796 р. в часі, коли йому підлягала ціла каспійська воєнна флотилія. У 1823 р. 2-ий Дунайський Запорозький Полк робить бойову службу на кораблях дунайської флотилії.

Зацарської Росії згадки про колишню українську самостійну Державну флоту маємо в назвах деяких кораблів царської флоти /"Гайдамака", "Запорожець", "Кубанець", "Кубань", "Україна"/.

З розвалом царської Росії, в російській Чорноморській флоті зразу омила українська традиція. В березні 1917 р. повстало "Чорноморська Генеральна Рада", де провід взяли українці, старшини і матроси Чорноморської флотилії які були в українській тайній організації "Хобзар", що існувала вже від 1905 р. Під впливом цієї Чорноморської Ради частина кораблів Чорноморської флотилії піднесла український прапор і до листопада 1917 р. цей прапор маяв на щоглах половини кораблів Чорноморської флотилії. На Каспії існувала українська Рада Каспійської флотилії. На Балтійському Морі: "Український Революційний Штаб Балтійської флотилії". На Амури: "Українська Рада Амурської флотилії". Крім цього існувала ще Українська Рада флотилії Північно-ледово-го Океану і "Українська Рада Сибірської флотилії" у Владивостоці /Зелений Клин/.

23. 12. 1917 р. утворено при Центральній Раді в Києві "Українське Генеральне Морське Секретарство" /пізніше Морське Міністерство/. Наказом

морського Міністерства з 13. III. 1913 р. оголошено закон про Українську Державну флоту і про перебрання Українською Державою всієї чорноморської воєнної і торговельної флоти, з наказом усій флоті піднести український прапор. Чорноморська флота виконала цей наказ 29. квітня 1913 року о годині 16.

Склад української Державної флоти був тоді такий:

8 лінійних кораблів /в тому 2 візантійські дреднавти по 23.000 тон кожній/, 4 крейсери, 6 авіоматок /до 50 літаків/, 27 ескадрових міноносців /в тому 13 великих, по I.III-I.300 тон/, 17 підводних човнів, 5 канонірських човнів на чолі з канонірським човном "Запорожець", 6 мінних загородників, кілька дивізій сторожевих катерів, траулерів, ціла транспортна флотилля з Командантом контр-адміралом Володимиром Шрамченком у проводі, і кораблі окремого призначення з лінійним кораблем "Св. Юрій Побідоносець" /II.000 тон/ на чолі, під прапором командуючого флоту контр-адмірала Михайла Остроградського Апостола. З будові в Миколаєві були: лінійний корабель візантійський дреднавт "Соборна Україна" /27.900 тон/, 4 крейсери: "Гетьман Богдан Хмельницький" /тепер "Червона Україна"/, "Гетьман Петро Дорошенко" і "Тарас Шевченко", 12 великих ескадронних міноносців, 3 підводних човнів, 1 матка підводних човнів "Дніпро", 13 канонірських човнів і величезний плаваючий док на 30.000 тон.

30. IV. 1913 р. німці обсадили частину Української Державної флоти. 18. VI. 1913 р. большевики затопили один великий корабель - дреднавт "Катерина Велика" і 20 ескадрових міноносців під Новоросійськом. В жовтні 1913 р. німці остаточно повернули Українську Державну флоту Україні. Пізніше її знищила Антанта, яка частину нашої флоти пошкодила вибухами в машинах, більшу частину підводних човнів затопила, частину флоту вивів генерал Врангель на чолі з лінійним кораблем - дреднавтом "Воля" до Бізерти /півн. Африка/, а частина є тепер у складі большевицької чорноморської червоної флоти.

На суходолі Українська Державна флота мала Морську Піхоту, яка в 1917 році складалася з дивізії Морської Піхоти, до якої входив "1-ший Гуцульський Полк Морської Піхоти" і "2-гий Полк Морської Піхоти" і крім цього Морський Полк, що складався переважно з матросів і підстаршин-українців б. австро-угорської флоти, який сформовано в Коломиї. В 1920 р. сформовано "Дніпровський флотський Пів-екіпаж", який мав на фронті бронепотяг "Чорноморець", і мав обсадити в Києві "Українську Дніпровську флотиллю".

Українська Державна флота має свій прапор, що від 1917 р. був затверджений для флоти і для цілого Морського Відомства.

*

*

В.ЗОРОСЬКИЙ

ПРИЧІДЕНИС

У море ідуть кораблі,
Ідуть у сріблистій імлі,
У простір, де блиски вітрил,
Де в піні горить небосхил.

Дакар, Сінгапур, чи Марсель,
Чи бухти тропічних осель?
Дороги відкриті у світ!
Привіт, континентам, привіт!

І прапор на вітрі летить,
Мов чайка в прозору блакить.
Цей прапор морських Гамалій,
У гльорії давній свотй.

У море ідуть кораблі,
Ідуть у сріблистій імлі,
В Дакар, Сінгапур і Марсель,
У бухти тропічних осель!

*

* * *

В роках грізного лихоліття Українська Повстанська Армія підняла прапор визвольної боротьби за Українську Державу і не дозволила його потоптати ворогам українського Народу. Вона була і є виразником і живучим доказом повної незалежності від будь-яких зовнішніх чинників, української визвольної політики та тих революційних провідників, що служать єдино справі українського Народу. Вона зберегла чистоту ідеї і правильну політичну лінію визвольної української боротьби і врятувала воїнську честь свого народу. Своєю зброєю і кровю своїх стрільців вона ьписала нові сторінки до історії українського війська.

/Звернення Президії УГВР до українських воїнів/.

Українська Держава - це добро всіх громадян України, тому за неї мусять усі боротися.

БІЛА ДАМА

Ба! бритва тупа, як погане і мило до білизни! А лице як фланк! Так, так, друже Херувиме, будете дряпатися по стіні, але побритися треба. Не знаю, чи побачите себе в дзеркалі, бо трохи темнувато. І марівка у вас нікудишня. Зрештою, хіба ж це кімната? Правда, тепер в літі, коли відчинте вінок над вами, маєте гарний вид: праворуч Стрийський Парк, ліворуч зуїтський город, прямо св. Юрій, коли вихилитесь більше, волоську вежу та ратуш. Так... ваше піддашшя - це ваш "амартр", як ви кажете. Не знаю, чи ви були в Парижі? Зрештою, це не важне. Для кого Париж - для кого Львів. Для вас і для мене Львів. Ви знаєте дуже добре, друже Херувиме, - є тамі люди, що живуть і не знають чому. Для них це тільки географічна назва, без сміслю, витерта, як старий гріш. Для нас - життя. Ось те, тут, що по лівому боку під ребрами. Чуєте як биться? Воно змагається день-у-день. Вічно змагається з безрухом. Воно бореться! Це такий закон. Він усюди: і в Парижі і тут. Безрухі хай дохнуть! Вони навіть не помічають; коли переносяться на той світ. Де - не смерть. Це - содова вода. А смерть? Ви не знаєте? Ви лицар цієї прекрасної Ейлоф Дами, не знаєте? Ох, ви навіть і в цьому випадку дикретні! Я скажу за вас: це неминуча зустріч у боротьбі. І тут три типи: досвідчими це на собі. Але скажіть: хіба ж неприємно почувати землю під собою, а не над собою?.. усмікаєтесь? О, я вас розумію! Знов простягнувся шлях нервзгаданих зустрічей. Ці люди, що ви їм допомогли тоді віддати життя за фюрера, більш не стоятимуть на цьому шляху. Воні стоять героями свого фатерлянду, і дістали звичайнє вояцьке відзначення: дерев'яний хрест заслуги. Не мордіть чола - я не сміюся! Я знаю - це боротьба. Але я знаю теж, так само як і ви: нам знову є грабовано право жити. Це не шлунок і не мяке лімко! До чорта з таким життям! Всі мабуть дивус, чому я так розбалакався? Це зовсім звичайно: я радий, що сьогодні бачу вас живим. Кажу: сьогодні, бо самі знаєте, що говорити нам про "завтра" - трохи смішно і наївно. Не смійтесь! Не смійтесь, бо підріжете себе бритвою. От, бачите, як по щоці тече кров! А ви сьогодні, бачу, хочете бути елегантний. Маєте запрошення на зустріч? Дозволите поглянути?

- "Запрошуємо вас на зустріч, що відбудеться в годині 22. Нів години раніше, коло церкви Святого Петра і Павла, ідатиме нас Рубайло. Приготувти дарунки."

Сойма.

Значить, погуляєте. Гадаю, що й дарунки у вас усе приготовані. Якщо маєте бажання, то мому вам дати свій... не треба? Як хочете! Сідні мушу вам похвалитися: він бе цільно і не може рве. Ну, прямо муха не сяде! Але ми, здається, все скінчили чепуритись. А що цірку в плащі, вище правої груді, треба зашити. Не говорю зам "доброї забави"; бо й так буде добра. Допобачення! Я вийду перший. Може завтра побачимося. Не знаєте? Отже: бувайте!

Напроти Йоса Рубайло, Херувим усміхнувся.

- Довго вже тут блукаєш?

- Трохи поспішився, а радше мій годинник. Підемо?

- Авдея! На зустріч треба прийти точно. Наша прекрасніша Біла Дама не повинна ідти. Хай вона знає, що ми завжди незмінні - такі як і вона.

О, вона добре знає! Вона тому й любить нас! Қіба ж ти не почув на твойому чолі із мармурових рук? Набуть тепер дещо гнівається, що ти не залишився в ії потойбічному почеті. На твойому обличчі ще й сьогодні слідно втому.

- Втому? Може. Але сьогодні я почуваю себе хлопчиком, що перший раз іде до Причастя. І збентежено, і радісно. Наче б переді мною мало відкритися щось нове, якийсь новий простір. Наче б я має побачити якихось давніх, дуже давніх знайомих... Так. У мені віс щось надвеснняне.

- Ти, просто, радієш життям. Ти його вразливо відчуваєш.

- Ні! Я радію існуванням узагалі! Я відчуваю: воно пливе в мені, надо мною, навколо мене. Це може здаватись дивне: ось паде вже перше листя, ось на місто напливає ніч, ось ідемо на зустріч з Білою Дамою, я, бачиш, відчуваю весну.

- Це - поезія. Осінь - звичайна, і ніч - звичайна. І зустріч звичайна, хоч вона тягне і причаровує... Але так заміди.

- Так, правда. Але поезія? Не говори так! Не скідаймо одея, коли вона прекрасна, коли вона є, коли вона буде заміди. Не стягаймо з життю кіри, бо воно виглядатиме, як знівечена людина. Не думай, що я дерху голову в хмарах і не бачу землі. О, ні! Краса є в усьому, що в тобі, юло тебе, і над тобою. Чи ж не існує краса смерті, смерті в боротьбі? Чи ж іти на зустріч з нею, з цією нашою Білою Дамою - це значить іти срим і камяним, і не розуміти того, чим хвилює дорога, що нею йдеш, не бачити із барв і не чути із тонів... Ні!

- Я тебе розумію, але ти - романтик! Ти користуєшся більше крилами чим ногами. Зрештою, я не проти цвого, бо в житті важить не слово, а діло.

- О, так! Але мрія людини - це крила. А коли їх маєш - не тягни в поросі за собою. Дівчися на все крізь сонячне світло. Темінь убиває, тільки темінь! Послухай.....

- Зараз, хвилиночку. Увага!...

- Ці два хандарми?

- Так.

- Я спостерігаю їх вже кілька хвилин. Вони перейшли вулицю напскіс до нас. За нами є хто?...

- Ні.

- І перед нами - тільки ці, тва. Може бути цікаво. Як думаєш?

- Може буде, але це не в нашому пляні.

- Ба! Але...

- Побачимо.

Просторінь зменшилася. Шікілька кроків. Ше секунда. Чотири пари очей зустрілися. Погляди перейшли понад голови.

Тиша.

Кроки за плечима. Рівномірні, повільні. Далі і далі.

- Ну, що Рубайдо? Обминули щасливо Кодак?

- Маєш гумор?

- Чому ж ні? Їдемо на зустріч!

- О, так! Думав: "зупинять - почну рубати".

Подзвонив трамвай. Потротуарі пробігли світла, прорізали темряву і зникли. Вітер ударив в обличчя і розплився далеким пошумом. Ліворуч - станція, праворуч парк. Спереду - чорна смуга шляху.

почув
, що ти
сьогодн
рший ра
го від-
нихось
ені,
ерше
амою,
звича
коли
з житт
серку
бі, ко
бі?
іти с
не
млами,
ади
и в
скіс
чи о
и

та, щоб з вулиці не видно було, що ви живете! Розстелійте ліжка і не умайте про "завтра", бо тоно невідоме. Спіть зі матері, що безспокоїтесь за своїх синів, що мовччи молитесь за них - їх любов така сильна, як і ваша. Не вслухуйтесь у темряву, не лічіт кроків, що гостро лунають по тротуарі, не заглядайте тривожно щілини вікон. Вірте і триайте! На містом леміс, у теміні, що застигла між вулицями, золотом горить хрест Юра. Він, наче шлага пробиває ніч, він не агасає - і рапор прийдешнього. Він благословить і боронить.

О! Нé послухуйтесь, не вслухуйтесь! Це ж тільки промчав поїзд і зашуміли дерева.

Так. Це будо таї. Але в ночі дерева шумлять інакше спокійніше, на-віть чути як шелестить один листок. І голос паровозного гудка несеться не так гостро, він мелодійний, мов сольо флейти. О, як обре Херувимові лежати в траві і, потонувши в ніч цілим тілом відчувати свіжість землі! О, як добре мати друзів, лицарів Ейлої Дами, друзів, що так як і він пильно дивляються в шлях, і идуть, готові і спокійні.

Коли йшли тудою, де ліворуч - станиця, а праворуч - парк, Рубайло йому говорив:

- Нас - вісім. Сойка - командир відділу. Піян зроблений, кожньому визначене місце.. Ти будеш зі мною, що буде також Тирса. В 22-їй годині мають туди везти вантажним автом групу наших - на розстріл. Напевно матимуть руки звязані - і сильну сторожу. Акцію починає Сойка. Буде видно - чи "рубне" з автомата, чи може гранатою перед себе, щоб стисмати. Наше завдання - зразу ж сипнути вогнем, щоб звернути увагу сторожі в наш бік. Перерва. Інші "розвантажують" авто. Шлях і сторожу держимо під обстрілом. Ми теж будемо крити відворот. Зрозумів?

- Ах, цей Рубайло! Не позбувся цієї звички вчителя, і завжди мусить додати сте "зрозумів". Зрозумів, зрозумів, пане професоре! Лежить теж тут, близько - можна досягнути рукою - і зорить шлях. А він мертвий. Напроти - дімок. Один, другий, далі третій. Паркан. Під ним, маєтися, придорожній рів. За парканом - сад. Напевно дозрівають зимові яблука. Там - частина відділу. Тут, за кучерявим живоплотом - вони. А Сойка? О, він отереже шляху за всіх! Він...

Херувим підніс голову. Рубайло взяв його за руку.

- Чуєш?

- Що? Гурkit?

- Так.

- Гадаєш - ідуть?

- Може. Ех, рефлектор. Же хвилина.

Херувим сперся на лікті і мязи напружились у чеканні. Рефлектор лизнув живопліт. Лизнув і ...

Херувим розсунув лікті і втиснувся в траву. Прямо перед ним з гуком розскочило повітря, бризнуло вогнем і зі свистом сипнуло каміння. Рефлектор погас.

- Рубай!

Рубайло вже лежав на живоплоті і пустив першу серію навскіс над автомашиною. Херувим ударив з автомата по шоферській кабіні. Тирса струєю стали поливав відтинок шляху, що межував із ними.

Чули різкий голос:

- Сакрамент! Рац! Рац!

Херувим бачив: кількох у мундирах стрибнуло з другого боку авта, і прилягло за колесами. Один з них побіг до паркану, хотів завернути - і

раптом сильєт його підстрибнув і зник. Херувим пустив серію між колес - ще, ще!... - і кинувся на траву. З авта кілька автоматів гріло по живоплоті. Але це було тільки одно півколесо руки. Звідтіля, де паркан дімки - блиснули ленти вогню, постаті відривалися від темряви і бігли на авто. З-під коліс відізвався безпереривний клекіт - на зустріч. Що це? Полумя? Херувим підвівся. Хвилястим стовпом горів мотор. Червона яскінність змела зі шляху ніч. А другі його вже вдалили на авто. Херувим бачить: Сірко, Степовий, Сокіл, Буль... Гачить!... ті, що обивали з живоплота листя, вже були на шляху і, сіючи автоматами кругом себе, швидко відступали на другий бік, де паркан і дімки. Херувим пустив ще одну сєрію - і зупинився. Йому заслоняло авто. Але Рубайло бачив добре. Він знову лежав на живоплоті і "рубав", легко колисав рукою, переносячи вогонь на противенний бік шляху. А Тирса з блідим, стягненим обличчям, стояв на ввесь ріст і жарив, і жарив... З посқотом перемішувалися його слова:

- От так гадам! Оде вам Київ, оде вам Чарків!... Сукіни!...

З авта, що обгорнулось сувоюми диму, зістрибували вязні з повязаними на спині руками. Падали на коліна, спотикалися, зривалися знову і бігли до живоплоту. Херувим зловив першого під руку.

- Сюди хлопці! Сюди! Швидко! На землю, на землю! Туди між дерев!

Оглянувся.

- Сойка!

Але Сойка вже був вілья нього. Він глянув на обличчя.

- Всі?...

Хтось важко дихнув:

- Було пятнадцять! Здається один... Мірошний... В авті! Пострілений Сойка кинув:

- Херувим!

Але Тирса вже перескочив живопліт, і дим обгорнув його пірваною плахою.

Сойка знову:

- Шнури на руках!

Херувим блиснув вістрям. Вязні підставляли руки.

- Швидко! Хто ще?

А коло авта гриміло. Ті, що змили частину ескорти, залягли коло трунів і косили вогнем у бік дімок. Рубайло /він і не переставав "рубати"/ крикнув:

- Тирса! Тирса!

А тирса біг уже назад. На руках ніс останнього. Продерся через живопліт. Поволі поломив на траву. Потім випростувався, широко отворив уста і звалився лицем Сойці під ноги. Сойка обернув його горілиць.

- Друме! Друзяно!...

Тирса уривано ловив повітря. Дивився в обличчя Сойці і хапав його за блюзу.

- ...КО...ман...дире...Сой...Скажи...братові, Мішці...я...я...ах, Київ!...Скажи...Сой...

Хирувим скопив Сойку за рамено.

- Готові!

Нахилився.

- Тирса! Тривай, тривай!...

Відкіл, що заляг під авtom відходив до живоплота. Рубайло кутом ока бачив: Буль, Сокіл, Степовий, Сірко.

Сойка оглянувся кругом.

- Хлопці! Винницький ліс - а там гаразд! Хирувим, Рубайло - крити! З вами. Буль! Хлопці, швидко - Мірошного і Тирсу!

Не ді... Виходили з-нова комеса полумя. Ішли в темінь - відступали.

Херувим ще раз оглянувся. Подивився чомусь в гору і, стиснувши автомобіль, поломився на живоплоті коло Рубайда. Буль, що запихав нову зарядку із набоїв, підбіг до Херувима.

-Увага! Ось та м! Там де темрява, ліворуч! один, два, три, .. перебігають шлях. Хочуть нас обійти з боку!

Але Херувим і Рубайло вже їх бачили. Рубайло прошепотів:

-Ще сімох! Буде їх зараз менше.

Живопліт хит нувся. На траву обсипалось листя. Рвалась на дно темінь і знову зливалась в одне, мось замка занавіса. На шляху видніли два сиєти. Не рухались. Рубайло спинився.

-Відступімо за беріг світла. Зараз будемо знати. Хай підійдуть ближче. Коли довше притягнеться - погано. Спокійно. Гранати готові? Херувима...

-Е!

-А Буль?

-Готов!

Лімани: між деревами і слухали.

А дерева шуміли.

Не переставали.

Чи шелестить трава? Чи не тріснула гілка?

-Тсс!...

Ледве чутний шепіт:

-Го- то- ві?...

Пред очима сильют. Пред очима - два. Три. Чорна стіна.

-Го- то- ві?...

Свиснуло повітря. Кущі полумя з ревом рванули вгору і разом із землею розсипалось у шматки. Конари дерев запалили, як свічі і згасли. Херувим підводився. Рубайло шарпнув його за руку.

-Ні!

Але спізнився. Напроти брізнув автомат - і втих. Херувим упав на коліна і поволі хилився до землі. Рубайль і дріжала рука. Клав йому на чоло долоню, привертав до себе його обличчя.

-Херувиме... Чого ж ти?.. Друже, ми перемогли. Друже...

-Це зустріч - Дама, наша прикрасна Біла Дама... Рубайло, Еулю, - у нас так завжди. Ви знаєте... Хіба ж це остання зустріч? Їх ще буде багато. О, дуже багато! Дама, дама, наша Біла Дама! Подайте руки - і не говоріть нічого... Хай буде так. Хай буде...

Я, друже Херувиме був сьогодні у вашому "Монмартрі", але вас не застав. Двері отвориз /відбачте за нахабність /зігненим цяяхом. Мені треба було трохи причепуритись. У своєму мешканні я не міг цього зробити, бо там уже ждуть на мене. Хай ждуть! Я іду - дістав запрошення на зустріч з Білою Дамою. Вернуся - зустрінемося. А може зустрінемося. Як не вернусь? Співчунаю вам, ваша бритва жахливо тупа. Я ледве побрився, мусів затискати зуби, щоб не ревіти з болю. Чи ви справді не можете купити собі нової бритви? Не гнівайтесь, але беру її зі собою, і дорозі пригодиться. Бувайте, друже Херувиме, лицарю Білої Дами! До побачення!

З ЖИТТЯ УКАЇНСЬКИХ ПОЛОНЕНИХ В РІМІНІ

Табір українських полонених вояків у Ріміні - це безперечно єдиний з найбільших осередків українського вояцтва на чужині. Тут зібрано коло 10.000

вояків б.української диплізії та юнаків. Всі вони живуть своєрідним життю, однак таборові умовини дозволяють їм на певну ініціативу, дозволяючи англійським команудуванням. Тому й наші вояки зорганізовали своє життя та щоб мало якнайбільшу повноту, щоб воно являло собою хоч підмінку свободи. Це, треба з повним признанням підкореслити, їм у позні удалось. Українські які, без огляду на військовий ступінь, зиявали стільки ініціативи, добре і захваття, що, просто, викликають пошану і подія не тільки своїх але й чужих високих дисципліна, яка була притмета нашим воякам і взапіллі, і в час падів не послабла і тут. Вона є невід'ємною частиною щоденного життя.

Українські вояки, опинившись у таборі полонених усвідомили собі, що, ре, що прийде час, коли зникнуть таборові дроти і вони мусітимуть включити в наші еміграційне життя та мусітимуть працювати для добра українського народу. І тому вони всі як один узялися за працю, щоб гідно і чесно виконати це завдання. Використовуючи дані можливості, створили в себе, так сказати б, між таборовою державу, де кожний полонений має свої обов'язки, має свої - в рамках загально-національної справи.

На терені табору побудовано таборову церкву, що вимовно слідчить про духу любові українського вояцтва до своєї релігії. Чотири греко-католицькі священики та один православний з посвятою міконують свої душпастирські обов'язки. Вони знають, що Христова наука в сучасний момент потрібна українським воякам більш як колинебудь.

Широко розгортається у таборі праця відіграє культурно освітніх установ.

Важну роль в цій праці відіграє таборова преса, репрезентована такими журналами: "Батьківщина", "Життя в таборі", "Юнацький зрыв", та "Оса" - журнал таборового гумору. На сторінках цих видань зустрічаємо такі прізвища: ген. Крат, др. Б. Левицький, Мр. Томасевич, Ельгин Нікітін, В. Дончак, Б. Тарнавський, Г. Бора, Ю. Риць, В. Каплун, О. Девлад, др. Р. Сліпий та інші. У цих виданнях слідно добру долю редакторів зробити їх цікавими, так із журналістичного як із літературного життя. Познаки цього є, бо в деяких числах зустрічаємо і статті, і оповідання і вірші, які вказують так, що автори серіозно працюють над матеріалом.

В таборі зорганізовано Студенську Громаду, що об'єднує коло 400 абітурієнтів - студентів. Тому, що виїзд на студії поки що не входить у рахубу, студенти віддалися за працю над собою по різних секціях по вибраними спеціальностями. Останнє, на терені табору створено Народний університет. На цьому університеті відбуваються виклади: історія і географія України, українська мова і література, економіка та інше.

Українські молоді запевнено доповнюючи і загально-фахову освіту. Зорганізовано ремісничу школу та курси: Матуральний, рільничий, землемірний, лісничий, торговельний, шоферський та інші. Живу діяльність проявив курінь молоді, який налічує 400 членів.

Книжка у таборі це велика цінність і тому таборова бібліотека залишилася неповнена тими, що люблять дрікарство слово. А їх - цілий табір.

Великим успіхом втішається таборовий хор під керуванням Гумініловича. Виступи цього хору подизляють теж і чужі. Табір має теж свою власну джасову оркестру під керуванням Головацького та ансабль танцюристів, що ним керує Кутніренко. Таборові гумористи та прихильники "полоненої Мельпомени" лаштували цілу низку ревюючих вистав.

Велике заінтересування викликають самодіяльні мистецькі роботи полонених.

Санітарний стан таборовиків в загальному задовільний. Таборову лічницю, що приміщена в чотирнадцяти бараках обслуговує десять лікарів. Важче хворих відсилається до німецьких військових лікарень у сусідніх місцевостях.

Живо розгортається у таборі і сортіве життя. Це і аморозуміле, бо серед полонених багато відомих спортивців, які доложили всіх зусиль, щоб спорт у таборі став підставовою фізичною справності кожного вояка. Першим спортивним референтом був др. Рак /КЛК/, згодом його місце зайняв відомий рекордист на 800м. хор. Роман - "Свот" Гавриляк /КЛК/.

Відбутися численні атаки копаного мяча, від бізантійської, а на
віть плавацькі на морі, яких переміг Костельник /КЛН/.

Таборовики, хоч і відірвані від своїх рідних, все ж таки з раем і душою
разом з ними, вони разом з ними гаряче вірять, що прийде ще для українського
вояка кращий день, день остаточної перемоги.

Е. НІКІТИН.

КОММАРІТАЛІ.

Ми перейшли далекій країни,
Безмежня рік і сіл ми перейшли,
Та зоряної України
На нашому шляху ми не знайшли.

За нами все; і спокій, і родина.
Тепер нас сонце Алрітпече.
І знає Бог один, яка країна
В мандрівках перед нами мріє ще.

За нами бачимо лише мрій руїну,
А перед нами безконечний шлях.
Тернистий шлях борців за Україну,
Із нього нам нема куди звертати.

..."УГВР обєднує всі пронідні політичні елементи незалежно від їх ідей-
ного світогляду та політично - групової приналежності, що стоять на грун-
ті політичної суверенності української держави та політичної незалежності
українських визвольних прагнень."

/ Платформа УГВР /

..."Боротьба за національну самостійну державу може бути успішна тільки
при умові, що вона буде провадитися незалежно від політичних сил: сто-
ронніх сил."

/ Платформа УГВР /

-34-

.. 'В основу політичної концепції визвольної боротьби українського народу лягла орієнтація на власні сили, при чому розуміється тут нетільки ті сили, що активно беруть участь у визвольній боротьбі, але і ті, які у підсумковому моменті їх не включаються.'

/"В неперервному марші"- І. М. Ковalenko./

*

*

*

1. На

..."Едино політично і мілітарно зорганізований народ може зберегти себе перед винищеннем большевиками та продовжувати свою боротьбу за власну державу."

*

*

*

Н
1946,
так.
і заш
крати
опису
відд
у ві
них
трад

..."Організована збройна й політична сила українського народу - це єдина гарантія успіху на зорінішньому відтинку нашої боротьби."

*

*

*

шил
а з
му "
сно
псе
вич

..."Ми українські вояки переконані в тому, що про бути чи не бути українській Державі буде рішати революційна та збройна бо отзба українського народу."

/"В неперервному марші"- І. М. Ковalenko/

*

*

*

ва
пе
УП
ві
ну
ро
бу
в
с
в
в

- Ч

ПЕРША СТАРШИНСЬКА ШКОЛА УПА *(спомин)*

ПАМЯТІ ОРУЧИМУРІВ, СТАРШИН та ІНСТРУКТОРІВ І. СТАРШИНСЬКОЇ ШКОЛІ УПА, що змогли заради слави в боях за Волю України - см. п. маєте ПІДРІВКА, що по смерті був відзначений, як перший старшина УПА - золотим хрестом Гончаров Заслути Українські, сл. п. сотника РАДИНА, військового інспектора КВН УПА - ЗАХІД. ск. п. сотників МІССОРОГО й СТЕПОНОГО, визначників військових теоретиків, поручників КОНІКА, командира І. сотні шести, ТКАЧУКА, адягента комантира школи, СЕРГІЯ і ЧМЕЛІКА, інструкторів школи і капелана О. др. РАФАЛА, духовника школи - спомин цей присвячує.

I. На мандрах в УПА.

Недавно впало мені в руки число англійського часопису "Гаймс" з дня 10. 3. 1946, в якому поміщено цікавий допис його кореспондента про бой УПА в Карпатах. Автор допису старається відповісти на питання, що це такий бійці УПА і защо вони змагаються. Схильючись до погляду, що це скоріше "справжні демократи", а не "фашисти", якими хотіла б їх бачити ворожа пропаганда, автор так описує УПА: "Іхній командир, хто б це не був, є добрий воїном. Іого відділи не лише добре вишколені, але також виявляють єдиноділлю поставу у відношенні до словацького й українського населення та не переводять насильницьких реквізіцій. Зодягнені вони в мундюри краски "кгакі", а на шапках носять традиційний український Тризуб."

Признаюсь, що оце найповажнішого англійського часопису мене сильно зворушило. Воно викликало в мене спомини про такі згадомі картини з побуту УПА: а зокрема І. старшинської школи УПА, що їх доводилось мені снодостерігати тому три роки. Три роки? Так наша "тісона армія" існує все в четвертий рік свого існування. Всупереч намаганням ворогів, носущих міркуванням "рідних псевдо-мудрців і лже-пророків УПА існує, бореться і слядде жертви в змаганні за вищого добра українського народу.

Нема в тому нічого дивного, що читаччи про добрих воїнів і здисципліновану їх поставу, воцінці здергливого англійця, в мене неростає сногади про першу старшинську школу УПА. Неодин з громадян, що кръє й не хотіє чути про УПА, тому, що вона вела проти-німецьку роботу а самоділні, що чуміні не довірює "казкам баронів з УТВР", може й не провірить, що така "інституція" існувала. А втім це її головна заслуга, що ще сьогодні обективні чужинецькі роблять позитивні висновки про вишкіл і дисципліну наших повстанців. Не може бути сумніву, що старшинський та інструкторський склад школи зумів умовах підпідля, вишколити ти ся ч і українських фундаментальних завдання старшин української революційної армії. Була, це важка, жертвенна і повна посвяти праця, але вона видати працю свої, умітність революція одержала нові надійні пренідницькі життя, до останньої крапель роботу віддаю. Іхні виховники не жаліли для тієї мети своїх проміж, вони не жаліли своє життя. Багато з них з незабутнім капеляном, с др. Рафайлом, віддалиши їх, склалиши життя в боротьбі з підступним ворогом. Тепер вони на збіті у величного вимолюють благословлення для розчиноточного хіта, а мій звонин буде грудкою на їх ненідомі могили...

Автор цього спогаду не був нікоги членом СУН, не міг відвідати, не ходив на бічі і не робив атентатів. Щобільше, він не має сказано про себе що був мідиком. В умовах першої світової війни доказував кому міністри створилиську

школу, а в Визвольних Змаганнях міряти широкі поля і степи рідної України. І так одному з нечисленних старшин колишньої Української Армії доводилось брати невеличку участь в відновленні української збройної армії. Не тієї в рядах "найкращої" армії світу, але це, що дуже часто називалась моїми колишніми друзями "лісову потворю".... Про життя тієї "лісової потвори" хочу саме звітувати вам, панове старшини!

Вона народилась на початку 1943. з мук і болю українського народу під німецькою окупацією. Цілий попередній рік ішла невпинна підготовча праця, що знайшла своє повне оформлення тоді, коли на новітню Поміську Січ прибули старшини й підстаршини українського Легіону, що з відомих причин відмовились служити німцям. "Дизерція" волинської української поліції в "ліс" збільшася помітно і кадри, тисячі українських підпільників підсилюють іх ряди, і вже в квітні 1943 року вона являє собою велику силу, що витримує сильний удар німців і переходить до контр-офензиви. В другій половині 1943 вона вже панує на сила на Волині і Поліссі, відділи іх відбувають далекі рейди по Правобережжі, обмежовуючи владу німецької окупації до великих міст і опірних пунктів. В тому саме часі я познайомився з цією новітньою Хмельниччиною, з цим величним всенародним рухом, що безумовно мусів робити велике враження на кожного об'єктивного українця.

Я жив з сім'єю у Львові й працював в одній українській установі. Одного дня явився в мене сотник С. і, по короткій розмові про актуальне тоді формування дивізії "Галичина", запропонував мені співпрацю з Головним Штабом УПА по роздробці деяких теоретичних військових проблем. Пам'ятаю, що сотник С. мав зі собою список около 40 тем, що треба було опрацювати, й нарікав на те, що дуже мало колишніх українських старшин бажає залучитись до тієї праці. Одні відмовляються перетяженням іншими обов'язками, інші просто негативним підходом до УПА. Тимчасом теми були такі, що вони могли з часом пригодитись кожній українській збройній силі, не зважаючи на їх "партийне" походження, а яких опрацювання було б, без сумніву, поважним вкладом в теоретичну військову українську думку. Пригадую, що мене особливо зацікавила тема про військову топографію міста Львова, тобто про перегляд військово-важливих об'єктів у Львові, розміщення стратегічних пунктів, планування їх обсади, перегляд правдоподібних точок опору противника й планування засобів їх ліквідації. Гість заявив мені, що в випадку моєї згоди опрацювати цю тему, мені доставлять около 30 течок матеріалів, а в яких є плани, знимки, описи й звіти. Крім цього, мені може бути підпорядкована людина, що буде даліше дбати про матеріали згідно з моїми вказівками. З інших тем мене зацікавили ще питання про західні кордони Української Держави й теоретичне значення, і деякі проблеми організації війська й історії української військовості. Дискусія на ці теми стала безпосередньою причиною, що я незабаром познайомився з частинами УПА, а зокрема, в майбутньому, став викладачем організації війська й історії української військовості в І. старшинській школі УПА.

Справа в тому, що я вже здавен-дальна займався теоретично тими проблемами. Це був мій "коник", "гоббі", як сказали б англійці, якому я віддавався з замилуванням багато років. Пильні й докладні студії по найкращих бібліотеках довели до цього, що я добре орентувався в тій проблемі. Мабуть сотник С. зреверував нашу розмову в Головному Штабі УПА й цей забажав особисто пізнати цікавого оригінала, тобто мене, а потім доручив мені виклади цих дисциплін у старшинській школі. Почалось від того, що я зачатахував "Історію українського війська" вид. І. Тиктора, яка була, на мою думку, для військовика безвартісна, тому, що не вияснювала цих справ, які в першу чергу могли його цікавити, а крім цього була складена своїми авторами досить недбайливо, бо вони не використали в "Історії" навіть цих джерел, котрі були вже опубліковані в українських військових журналах і збірниках. Якщо йде про давніші часи, то автори цілковито поминули такі джерельні, фахові студії, як сотника Переяславського в "Таборі", н. пр. "Українська збройна сила в наполеонівських війнах"

/чч. 19 - 23, 25 - 26/, і багато інших, сотника Снилинського "Армія в перспективі історії нації" /"за державність" - 2 збірник/, або знаменита "Історія 8 галицької бригади" - Др. Карпинця в "Літописі Червоної Калини". Спеціально історію Визвольних Змагань потрактували автори недбайливо й написали тільки те, що самі памятали, використовуючи дуже мало джерела, яких до цього періоду історії появилось відносно багато, між ними деякі першорядні, як "Бої львівські" Кузьми, "Історія Січових Стрільців", спомини Христюка, Скоропадського, Петрова, Омелянчика - Павленка, матеріали й збірки документів у вид. укр. Наукового Інституту в Варшаві, Кучабського "Вестукаре ім Кампфе міт Полен унд Большевізмус" і багато, багато інших. Виходячи від ствердження, що "Історія" згадує про такі з військового боку нецікаві частини, як "Баталіон гірських стрільців" австрійської армії в 1843 р., або сумнівну з національного погляду "Таращанську дивізію" в 1918 - 20 рр., у нас вивязалась полеміка, чи історія української військовості має взагалі обійтися історію українців у чужих арміях, чи ні; чи ми маємо згадувати про бойові дії українських частин кол. російської чи австрійської армії, чи нас цікавить те, що напр. українська Кінно - козацька дивізія перейшла в 1812 - 14 рр. славний бойовий шлях з Правобережжя по Царіві, що в 1830/31 р. польське повстання було здавлене переважно українськими частинами, що українські частини брали участь у Кримській війні й інших війнах, що їх вів царат, або що українські частини австрійської армії неодин раз відзначились у боях, зокрема під час світової війни /напр. 15 п. п. над Півднем, або 35 п. п./, що не маючи вже муніції камінням відбив наступ італійців на Кол Москін/. чи має українська військова історія брати на увагу те, що 44 советська дивізія, зломена майже виключно з українців Бердичівщини, завзято наступає на Суомуссаламі в зимовій війні проти Фінляндії 1939/40 року, викликаючи цим подів чужинецьких воєнних обсерваторів, або хочби тільки українські частини тенерінської Червоної Армії, що визначились у боротьбі проти німців. Обстоюю погляд сотника Снилинського про нерозривність українських військових традицій, про тягливість української воєнної історії. Розвиваю його. Говорю про те, що військові зусилля українського народу під російським проводом довели до здобуття Чорноморського побережжя і його закріплення та здобули для нього колонізаційний простір в Північному Кавказі. Мій гість завзято опонує, стверджуючи, що ми своєю крою посилювали російський імперіалізм, зашморгували нетільки на власну шию. Погоджуємося на тому, що історія української військовості повинна бути своєрідною "магістра віте" для сучасності на майбутнє і з цією погляду повинна давати: а/ перегляд і критику стратегічних концепцій у минулому, б/ тактичний розбір кампаній і боїв, що в них брали організовану участь українці, в/ історію організаційних форм української збройної сили. Спеціальну увагу слід з різних причин присвячувати в і з о л ь н и м війнам українського народу. Отже коротко: ми не можемо поминати Хотинської кампанії, але істотним для нас студії Корсуня й Пилиавців, не говорячи вже про докладну історію Визвольних Змагань. На закінчення нашої розмови, я дав майому гостю машинопис моєї докладнішої студії, вислід праці багатьох літ, під заголовком "Організація українського війська в минулому, сучасному й майбутньому" з проханням дати мені рецензію на письмі, хоча б у формі нотаток на маргінесі. Не минуло й кільканадцять днів, як гість завітав до мене вдруге. Він приніс на зад зредензований машинопис, прочитаний декількома вищими старшинами УПА. Рецензії зводились до одного: докладне ознайомлення з джерелами, цікава й своєрідна інтерпретація, але... брак розуміння законів організації й техніки революційних військових формувань. Чи не бажав би я напр. доповнити свої відомості короткою гостинною в УПА? Якщо так, буде зроблено все необхідне, щоб я міг побувати в команді УПА - Північ і на місці поробов по-трібні обserвації і студії. Це мене до нічого не зобовязує, навпаки, я в зу-

стрічі з керівними чинниками міг би свободно передискутувати цілий ряд проблем. Отже, до побачення, прохаємо готуватись у дорогу, в найближчому часі будуть доручені докладні інструкції...

І справді, за декілька днів оформилась справа моєї подорожі. Признаюсь сьогодні з соромом, що я з деяким страхом готувався до неї. Мало чого пішли про УПА спокійні і статочні громадяни, різні партійні бонзі й усякі крикуні з-під різних знаків. Під впливом тієї пропаганди я бачив себе не то вже небіщиком, не то вязнем кривавого "гестапо". Перспектива "гостинні" не то під голим небом, не то в лісі, тaborування під шатрами, а то й може в якомусь бункері, харчування "сиirim" масом і "кобилячим" молоком, розмови з "молодиками", що поробили себе в лісі "генералами", "утопійна" мета самої подорожі не могли настроювати надто вже оптимістично. Крім цього про УПА кружляли легенди, й широкі маси народу вязали з її існуванням всі свої надії. Немає де правди діти, але дійсність показалась куди поважнішою й величнішою, як усі оновідання й легенди.

А втім сама подорож не була жартом. Мені треба було проїхати понад 300 км, в тому тільки 80 км залізницею, а решту по т.зв. "лінії". Це був популярний, в умовах української революції, засіб комунікації. Ви попадали десь на звязок і вас швидко доставляли зі села до села, при чому ви могли йти звичайною "штафетою", або "поспішною". Тоді це все було мені дивне й незвичайне, але пізніше, коли мені доводилося нераз користати з цього засобу комунікації, я переконався, що це засіб певний, цікавий і пристойний. Немає що казати, по "лінії" подорожувалось швидко, вигідно, й цікаво. Ось сердечність, з якою ви, незнану людину, витали на постояні, ось незвичайна повага, з якою до вас ставились, підозрівачі в вас якусь важну-то особу, що її чомусь-то треба скоро перевозити з місця на місце, ось гостинність, з якою ви вгощали наші селяни й селянки, не гоцорячи вже про багатовітаміновий і багатокалоричний харч, про який у той час і не снилось пересічному міщухові, все це достарчало нетільки сильних вражень, багато цікавих спостережень і пристойних зворушень, але теж наповняло вас незломною вірою в майбутнє нашого народу, чого не могло замінити здеморалізоване місто а його спортуністичною інтелігенцією й пів-інтелігенцією. Ви приходили до переконання, що все це революційне підпілля - це великий народний зрив, новітня хмельниччина, всенародне єднання в боротьбі, в якому веде перед українське селянство й сільська інтелігенція. І тому не дивно, що, коли мені довелось востаннє порушатись по "лінії" в липні 1944 в умовах розвалу німецького фронту в Галичині, коли банди німецьких мародерів вештались усюди й нестимно грабували українське село, "лінія" Львів - Карпати діяла справно, як у "нормальних" часах і мон би нічого й не сталося. Виїхавши 22 липня 1944 р. зі Львова, я був уже 25 липня вранці в високих Карпатах.

Попавши в приганичному селі "Райхскомісаріату" на "звязок", я вже наступного ранку був у розташуванні Н куріння, НН групи УПА, що займала терен у південній частині луцького й східній частині горохівського повіту Волині. Перший етап "лінії" ми проїхали верхом, в товаристві дебелих кавалеристів УПА. Ми їхали в місячну ніч, проїжджаючи тихими селами Волині, що здавалось би спали. Але біля кожного села застава, де треба зголоситись, подати кличку, й тоді можна мандрувати даліше. При виході це саме, всюди нас інформують, всюди вам помагають, "служба" діє. Дивує вас велика скількість жіноцтва, що вроно виконує свої обовязки. Пояснюють зам, що в цьому районі хлопці змобілізовані, переходят вишкіл, їх заступає резерв. Вже світає, коли ми зближаемось до великого села, в якому дві, чи три церкви. Тут вперше потрапляємо на умундированих і узброєних УП-істів. Старшина, чи підстаршина на заставі з двома срібними пасочками на рукаві, пізніше вже зна-

ю, що де-чотовий, дбайливо провірює наші клички. По перевірці відсилає нас до школи, де приміщається команда "Орлів", що займає ту місцевість. Службовий приймає нас вміщувкою й указує кімнату, що призначено на нічніг. Отже несподіванка! Першу ніч в УПА доводиться провести не під шатрами й не в бункрі, але цілком у нормальних умовах. Спати не на землі, але на пружиновому ліжку із найправдивішою у світі кондицією. Сміються, коли питато, чи можна роздатитись. А коли находжуся уже в загідному ліжку, не зважаючи на те, що за меню 80 км єзди заливицею й скоко 70 верхом, довго обертаєш з боку на бік, не можучи заснути. Забагато сильних вражень нараз. Засипляю тоді, коли вже надворі майже цілком ясно й коли вже зі всіх боків чути ранішній гамір, що так нагадує хиття в казармі чи гуртожитку.

Наступний день приніс дальшу низку вражень. Мені дозволили виспатись доскочу і я встав щойно на обід. При столі, покритому сінно-білою скатертю, прикрашеному фляжонами з квітами, зібралася миєсь штаб куріння "Орли" з курінним К., колишнім легіоновим старшиною, на чолі. З-поміж сотенних - двох старшин Червоної Армії, два другі, бувши легіоністі. Крім цього до штабу входили ще: виховник, адютант, медсестра й дів'ятеро інші жінки - це все з кадрів ОУН. Всі вони одягнені в однакові однострої з відзнаками військових ступнів на рукавах /курінний - I широкий пасок, сотенний - 3 вузкі, четвірті - 2, ройові - I срібний пасок/, убрання дріжкосі, як у всіх воїнів, емблема "Орла" на горішній частині лівого рукава. Довідуюсь, що куріння "Орлів" входить у склад Н групи, має 4 сотні по 200 стрільців, кожна сотня в складі 3 стрілецьких й одної кулеметної четі, в стрілецькій четі по 4 рої й гранатометна ланка, в кулеметній четі 4 важкі кулемети й важка гранатометна ланка. Разом на озброєнні куріння: 48 "дегтярів", 16 "максимів", 12 легких і 4 важкі гранатомети. Крім цього всі старшини й підстаршини озброєні в автомати. Поза курінem в селі є ще "самооборона", до якої входить більше 500 людів резерви з 14 кулеметами й 1 гранатометом. Разом у селі є більше 1300 людів залоги з озброєнням, що різняється силі "дивізії" з часів Визвольних Змагань, - сміючись заніжую курінний. Куріння входить у склад Н групи, що складається з 4 українських і 1 азербайджанського курінів подібного складу, 1 кінно-козацької сотні та сотні полевої жандармерії. Харчовий стан групи близько 4500 людів, але в випадку небезпеки або загрози цей стан, дорогою мобілізації, підноситься до 8000 людів. Це вже не абияка сила, яка впоїні забезпечує існування "незалежної" республіки в тому районі. Остання спроба німців пробратись туди I поліційним баталіоном на самоходах, скінчилася для них катастрофою, а німецькі поліційні зелені вантажні авта й досі на службі в інтендантурі групи. Крім цього в районі групи панує мир і тишина. Вольшевицькі партізани є єдина на заході, поляки давно вже вибралися, "лігеншафти" в українських руках. Назначена німцями адміністрація району, дарма що складається в більшості з руских, удержує з республікою приязні відносини. Батюшки "кацапи" згадують на богослужбах Українську державу й воїнство єя, не бажаючи встравати в конфлікт з владою, який напр. для сусіднього ковельського етнокосна Мануїла скінчився катастрофально. Полевий суд УПА доказав йому, що він був агентом НКВД /псевдо Гром/ а потім перейшов на службу в "Гестапо", й засудив його на кару смерті через повішення. Присуд виконано. А втім, сімейні відносини в цих батюшків є такі, що вони самі з матушками ще вперто тримаються рускості, а діти дуже часто є в УПА. Так і в місцевого батюшка "виродилася" цілковито доня, з якою я мав приятність сидіти за столом при обіді.

Адміністрація району повністю в руках представників УПА. "Лігеншафти", ліси, школи й церкви, здоровна опіка, громадська управа, судівництво, кустарна промисловість - все це під управою упівської влади. В школах відбувається нормальне навчання, учителі творять методичні обєднання, зіїжджають-

ся на прикладні лекції й конференції. Масово колъючуться підпільна преса, Громадські управи в особах станичних і їх помічників, господарських станичних, відають усіми справами села. Вони назначують наряди та підводи, ухвалюють контингенти для УПА, вимрюють грошеві податки, висиллють хлопців і дівчат на різні вишколи, а нарід викликає все радо, без найменшого спротиву. Знамениту лекцію філософічного відношення до всіх розпоряджень рідної влади дав мені наступної ночі селянин, що на його підводі відбував я дальшу мандрівку. Він сповідав мені, що був призначений на підводу попереднього разу до більшої валик, що транспортувала харчі на північ. Йому однаке рапсусло щось у підводі й він не міг поїхати. За нього поїхав сусід, але нещастя хотіло, що цього сусіда звали німці при переїзді залізничного шляху Ковель - Рівне. "Федот за тебе на той світ пішов, Миколо! - каже по мене станичний. Але я і без нього знаю, що мені робити треба. Федотова господарка тепер у мене перша, а моя на другому місці. І то є справедливо".

Ціле посполуднє приглядався я в товаристві курінного життя його куріння. Приглядався подевим вправам, впорядкові, брав участь у лиховній лекції, слухав молитви й наказу. До пізнього вечера приглядався чищенні зброй, слухав пісень і жартів, обсервував вояцтво на дозвіллі. І не можу закрити правди, цього всього я бачити не сподівався. Вояцтво здорове, привітне, веселе, вишколене й здисципліноване. Репрезентовані всі українські землі, від Сяну по Кубань. Переїжають хлонці, що говорять східним українським діялектом, це й пробивається в частушках, що їх співають на мелодію "яблучка". Приємно вражає одностайне умундурування, пошите на німецький лад з дріліхового, сірого полотна, на ногах черевики, на головах мазепинки з однаковим Тризубом у всіх. Інформують мене, що умундуруванням завідує інтендантура УПА - Піаніч, на чолі якої стоїть знаний кооперативний діяч Волині, що зумів зорганізувати цілу промисловість, яка працює для потреб УПА. Там готовлять однострої, взуття, виряд для УПА, працюють збройові варстати, самогон перемінюються /передестильовується/ на потрібний для армії йод, заготовляється харчі й ліки, в сушарнях сушиться гриби й рибу, приготовляється мясі й овочеві консерви. Відома річ, що побут у "лісі" сприяє збільшенні апетитів, а тут треба подбати нетільки про сучасність, але й про запаси на майбутнє, коли в Україну поверне цей ворог Нр. I. А що він поверне, про те тут і ніхто не сумнівається і його зустрінути приготовляється кожній. Дальші події показали правильність цього передбачування.

Вечір приніс нам нову несподіванку. Наше товариство при столі побільшилось на двох нових гостей: середнього віку муштина в однострою сотника УПА, але виразно із семіцькими рисами й старенка жінка. Розмовляють між собою російською мовою. Це лікар групи НН і його старенка мати. Колись це був відомий лікар у недалекому Ковлі, багатій, що їздив по цілій Польщі у власному самоході. Сьогодні з цілої сім'ї осталась у нього тільки мати, що втративши все, не розлучається ні на хвилину зі своїм сином. Вона з ним усюди, на поїздках і на полі бою, в лікарні й у дорозі. Бойтесь ще моєго втратити й самю залишитись на світі. Дівчо намагається з нами говорити по-українськи, але це йому йде великувато. Дех він міг колись сподіватись, що йому придеться жити у такому середовищі. Він хотів би знати, що чувати з жидами у Львові, й виразно трагіта гумор, коли я йому сповідаю про їх дійсне становище. Трагедія старого народу в повному розгарі.

Точно в 10 годині вечера рушаємо в дальню дорогу. Цим разом їду з валкою 80 підвод, що примус з харчами на північ, марчи звідтам привезти зброю і виряд. Валку охороняє 2 сотні стрільців УПА й чота кінноти. Зав-

хліб, що його зідає УПА. А видача цього хліба, і для стрільців, і для візників, як узагалі харчових приділів, відбувалась справно. Приходилося подивляти організацію цієї справи. В означених місцях чекав на 600 люда обід, в інших сніданок, чи вечера. Вранці видавали хліб - по 1 кг на особу на день. І коли я це все спостерігав, мені робилось маркотно за тих, що там, у далекому Львові, кричали по газетах про "лісову потвору", яку то чимськіше треба б винадити "розпеченим залізом". Мені прийшло на думку, що це було б важко перегести, тимбільше, що "потвора" ходить убрана, ізута й дістася на час їсти. Мені стало страшно, що розлючена "потвора" могла б пожерти нещасних ініціаторів операції "чірака" такими перестарілими методами. А про те, як "потвора" кусає, дівилось мені нераз зачувати в цій моїй першій подорожі.

Я вже усвідомлював собі, що команда УПА - Північ не може міститися в лісі чи під голим небом, коли її підвладні команди й відділи кватирують, здебільша, по селах і живуть в пристойних умовах. І я не помилися. Команда УПА - Північ містилася на великий опущений лісничівці, до якої належало багато різних мешканських об'єктів. Крім цього в лісі був побудований цілий ряд бараків з свіженького соснового дерева. Лісничівка стояла в прекрасному місці, мала чудовий сад, де були прекрасні яблуні й груші. Доступ до лісничівки пильно бережено в промірі 30 км, хоч він і з природи був дуже важкий до всіляких переходів. З півночі прикривали лісничівку непроходимі багна, зі сходу й заходу ліси з балками й яругами. Крім цього всі можливі доступи до неї були сильно заміновані. Та проте й тут нерідко піднімали "сполох" з уваги на те, що зорог, червоної чи брунатної масті, крутизня десь недалеко. А під час великої офензиви фон дер Баха на УПА, цю лісничівку шукали нальть літаки, щоб скинути на неї свій вантаж і обстріляти з бортової зброї, як це зробили з рядом золинських сіл, де були й не були відділи УПА. Та це їм не вдалось, бо цей об'єкт був замаскований за всіми правилами воєнного мистецтва.

Ще цього самого вечера мені дозволилось стати перед шефом штабу УПА - Північ. Не був це жадний "молодик", ані припадкова людина. Штаб цей очолював ген. Ступницький, колишній полковник армії УНР, що прибрали собі псевдо "Гончаренко". Цим він зробив немалій клопіт дійсному полковнику ві Гончаренкові, кол. командиріві З пп Січ. Стрільців, що під німецькою окупацією жив у Бучаччині і якого увесь час підоазрівало "Гестапо", що він поза своєю легальною працею займається що керуванням УПА. Важко прийшлось Йому викрутитися від цього закиду. Крім ген. Ступницького я застав ще трьох старшин армії УНР, з яких один займав становище інспектора кінноти, а другий артилерії. Були там теж старшини кол. легіону і старшини Червоної Армії. Всі вони в дружньому колективі керували складним механізмом відродженої української збройної сили.

... "Кровю найкращих синів спливав українська Земля, та ніщо не захитало нашої віри в достаточну перемогу і жодна більшевицько-московська сила не захищає і не зокрушує зброю українського повстання".

/Звернення Президії УГВР/

*

* * *

... "Всі Ваші сили, Ваше знання, Ваш труд віддати на службу Країні і його боротьбі - це для Вас наказ! Наказ, який передає Вам український народ, що бореться, кривавиться й перемагає!"

/Звернення Президії УГВР/

*

* * *

... "Хвилевий побут наш у запіллі не вважаємо ні капітуляцією перед ворогом ні відпочинком, але час нашого побуту на чужині мусимо інтенсивно використати на те, щоб міцніше зedнатися в одних воїцьких лавах, натхнені ідеєю дальшої збройної боротьби. Вірність українським військовим традиціям, братерство зброї, плекання та поглиблювання своєго воїцького знання і вміостей, бойова готовість - це наказ сучасної хвилини. Ми готові в похід, щоб шоломами своїми зачерпнути води із далекого дону!"

/"В непереривному марші" - Коваленко/

*

* * *

... "Ми клонимо голову перед усіми Героями, тому, що Вони берегли честь і життя українського народу, тому, що своїм життєвим трудом зближували українську націю до її призначення, але передовсім тому, що не дали нам, як нації, згинути, що своїм приміром покликали до життя і чину нові тисячі борців української Національної Революції"...

*

* * *

В ГОРОТЬБІ З ЗАГАРБНИКАМИ УКРАЇНИ

Подаємо за Українською Пресовою Службою голоси чужої преси про дії Української Повстанчої Армії. Правда чужинецькі журналісти не завжди вірно / через непоінформованість або тенденційність/ представляють події, що розгортаються на землях України під ворожою окупацією. Все ж таки вони одноголосно стверджують, що збройна боротьба українського народу проти окупантів не припинилися. Може голоси "Таймс-у", або "Дзеніка Жолнєжа" переконають наших приклонників "різноваги духа" що: "Е пур сі муове!"

"ФАШИСТИ ЧИ СПРАВЛІ ДЕМОКРАТИ"

"УКРАЇНСЬКА ПОВСТАНСЬКА АРМІЯ ГОРЕТЬСЯ ПРОТИ РОСІЯН"

Під такими заголовками передає польський часопис "Дзенік Жолнєжа І.Дивізії Панцерної" ч. IOZ, без коментарів, зміст дописів кореспондента "Таймса". Подамо переклад тієї статті.

"Прага, IO.5. Кореспондент "Таймса" в Празі подає дальші подробності про постеження на польсько-словачькому кордоні, звідки згідно з польсько-російською умовою, виселюється українське населення за лінію Керсона до Советів і де сам він чув відгуки гарматних пострілів:

Відділи УПА /української Повстанської Армії/, що її опанувала націоналістична організація "Бандерівці" /- пише кореспондент - намагаються за всяку ціну унеможливити переселювання українців зі Східної Галичини на нові місця побуту на советські території. Це вияснює тіні напади на комунікаційні шляхи. Якщо це дійсно так, як розказують, то вони мають запевнені симпатії не тільки жертв переселювання, але й серед "русинів" у Словаччині та в Карпатській Україні, що належить тепер до Советського Союзу.

Переселюваних українців відсилається на советсько-польський кордон, але советська влада впускає лише тих, що рішаться добровільно на поселення нпр. в околиці Одесси. Інші вертаються додому і, знайшовши села чи то спалені, чи то заселені вже польськими "осадниками", - вступають в ряди бандерівців. В такій ситуації не важко за енрозважні вчинки.

Криється "пацифікація"

В Лупкові, куди заїхав кореспондент, залишилося багато людей. Самі українці. Нечисленні поляки, що жили тут колись, - зникли. "З другої однак сторони - пише кореспондент - до села Паба/?, 17 км. від границі, перед кількома днями прийшли поляки і "спакифікували" те село, спаливши українські хати. Багато свідків з інших сіл розповідають про подібні пацифікації".

Хоча бандерівці висаджують залізничні тори, до Лупкова все ж таки що якийсь приходять краківські часописи. "На думку "Дзеніка Польського" з Кракова - пише кореспондент - бандерівці - це фашисти, яких головною ціллю громити комуністів і юдів." Однак інший інформатор кореспондента говорив йому, що бандерівці не є ані фашистами, ані антисемітами. Вони є справжні демократи, що відмежують комунізм і змінюють одинокого головного героя.

Комуністів розтріляють - поляків не торкнеться.

"Я не мав нагоди говорити з поляками - глибше кореспондент - але в Лупкові мені оповідали, що "бандерівці" задержали поїзд, випровадили з нього 3 советських старшин і розтріляли з них чотирьох, знайшовши в них партійні виказки. Чотирьох інших пустили на волю. Полякам, що їхали в поїзді, не зробили вони нічого злого.

Один жіл, що інформуває кореспондента, не має жадних застережень проти "бандерівців." З тієї пори, коли німці уважали іхнього провідника Еандеруша зорганізував УПА, "бандерівці" ворвали урати жолого, хто тільки очкунував українські терени."

"Іхній командир, хто б це не був, є добрим воїном. Його відділи не лише до вишколені, але також вивлять здисципліновану поставу у відповідь до сповіданого і українського населення, та не переводять нацистських реквизицій. Задягнені вони в мундири краски "кгаки" а на шапках носять традиційний український Стризуб.

Так кінчаче кореспондент "Тайма".

"ПОВСТАНЦІ УКРАЇНИ НАЛЯТЬ МІСТА В РЕЙДАХ

НЕДАЛЕКО ПОЛЬСЬКОЇ ГРАНИЦІ

"Банди націоналістичних жовнірів сходять ніччу з гір, вимулюють окуп в місцевостях, що їх не нищать під час нападів."

Під повищим сенсаційним заголовком помістив "Нью-Йорк Гералд Трайбл" від 18.4.1946. статтю свого спеціального кореспондента Гомера Вігера. Текст цієї статті такий:

Сянік, Польща, 17. квітня. -- Повстання українських націоналістів проти репатриаційної акції польського уряду криється в галицьких околицях, що сусідують з союзською границею. Українські банди спалили багато сіл та тероризують околицю швидкими нічними рейдами з лівистих склонів Карпат.

Польським військам безпеки не вдається чічого зробити проти повстанців, і стан оборони цього краю є такий, що - як кажуть - повстанці беззично взяли до війська мужчин у військовому віці в осель українців, що хочуть ліпитися в Польщі, та вимусили окуп з польських осель, які в той спосіб сподіються уникнути знищення.

В Сяноку є польська дивізія, але в ночі 17. квітня, коли українці владили найбільш відважний рейд та спалили місто Буківсько, 15 кілометрів на південний захід, командант дивізії мусів призвати з соромом, що немає відповідних сил.

Минуло два дні, зоки польське військо ввійшло до Буківська, а повстанці тимчасом вже були далеко в лісах. Вони лишили виразний слід, бо забрали зі собою 500 шт. польських коней та майже 1000 штук худоби. Польський відділ пішов за слідом на півдні по сніжних верхах до словацької границі.

Сили українських банд ніяк точно не можна означити. "Загато тисяч" - це була одинока відповідь, що тільки дістати від польських урядовців Сяноку і в воєводство Ришин. І хоч те літисько мабуть складається головно з українців, які з ветеранами галицької СС-Дивізії, яку утворили німці, є там також багато польських та німецьких ренегатів. Вони носять польські уніформи та цивільне ласміття і є озброєні рушницями та гранатами.

"Ці банди", говорить голова міської ради в Ришині, твердить, що ця територія належить несправедливо до Польщі. Тероризуючи населення, стараються перешкодити дальший репатриації. Вони хочуть незалежності України - незалежної і від Росії і від Польщі".

Він згадував, що подібне повстання Польща здусила по першій світовій війні. Він сумнівався, що повстанці мали якунебудь зв'язок з піддержкою і казанем, що є дуже слабі докази якогонебудь звязку з українцями за НСЗ /Національна Стрійна армія/ , краївою тайною армією, що тільки опір проти уряду є, аж настільки очевидний в тріскоті рушничних стрілів які чується ніччу по вулицях Варшави."

"НА ЗДИЧЕСЬ КУ ГРАНИЦЮ."

Це заголовком короткої вістки з "Дейлі Мейл" з 29.4.46., паризького видан-

я про УПА, що її той часопис подає за "Райтером".

"Прага, 27.4.46. Повідомляють урядово, що кілька малих груп - пише "Дейл Мейль" - знаних під назвою "Бандерівці", старалися недавно перейти границю Східної Словаччини."

"Тих, що їм вдалося перейти, відкинули назад військові та поліційні відділи!"

"ПАРТИЗАНСЬКІ НАПАДИ В ПОЛЬЩІ"

Газета "Нос Цайт" з Грацу з 12.5.46. ю дає за "Юнайтед Прес" таку вістку:

"Зі східної Словаччини доносять, там видно горючі села на польській стороні. Ці села є винищувані українськими нерегулярними бандами."

"Ця "Бандер-Армія" почала, між границями Словаччини і Керсон - лінією від Польської Галичині, партизанську війну на велику скалю. Вони хочуть задержати переселення українців у тих околицях, і боряться за Самостійну Україну. Аторитет польського уряду в цьому просторі зовсім не існує. Існує натомість нічия земля між "білими партизанами" і регулярними польськими "частинами".

"Бандера, що був прапородібно сотником армії, зорганізував під Гітлером український партизанський рух, пізніше, коли він проглямучав незалежну Україну, його інтернували. Від того часу багато повстанці проти кожного, хто хоче окупувати Чехо-Україну. Кореспондент довідається від одного чоловіка, який був який прапородібно сам є бандерівцем, що вони не є ані фашисти, ані антисеміти, тільки боряться виключно проти комунізму".

"Вони хотіть якраз тепер перешкодити полякам переселити їх з їхньої старої батьківщини в Галичині до Сосістської Росії."

"ВОЙНІ ЗУДАРИ НА ПОЛЬСЬКІЙ ГРАНИЦІ"

Ванди стараються увійти до Словаччини"

Газета "Таймс" з 29.4.46. помістила під повітним заголовком ось які вістки про події в Польщі та Чехословаччині:

"Від нашого власного кореспондента. Прага, 28.4.ц.р. Тут чидали наступне урядове оголошення: "Кілька малих банд т.з. Української "Бандеро"-Армії намагалися вийти на чехословацьку територію в Східній Словаччині. Відділи Чехословацької Армії та поліції відкинули тих терористів назад за границі, а їхні останки будуть знищені".

"Ця вістка потверджує, що незвичайно важка ситуація почала на північно-східній границі Словаччини, де чехословацький уряд зустрічається з по-нім усуненням влади польського уряду на широкому просторі на захід від лінії Керсона. У висліді мандрівні банди більших партизан, що операють на цьому просторі постійно стараються перекодити сюди й туди чехословацьку границю. Із-за труднощів у терені, в Карпатах, дуже важко їх зупинити; спрощі, труднощі є такі великі, що замедлено заборону виходу цо означеній годині на просторі від просторі від проходу Дукля на півден до Гуменного.

Вістки про діяльність партизан в польській Галичині кружляють тут уже якийсь час. Наш кореспондент постановив під час Великодня прослідити їх. Він переконався, що вістки були менше поважні, як правда. Нема вже ніяких польських граничників здовж тієї частини границі, а лист польського уряду перестала існувати в цілій околиці непідомо як далеко."

"Місцеві вісті по чехословацькій стороні подають, що "Бандерівці" як звуть партизан, почали операції на велику скалю останнього тижня березня. Що та скаля зростає, а не зменшується, можна з того, що чехословацький уряд не уважає конечним замісти згадану заборону виходу аж щойно того тижня. Ту заборону замедено силу в Межиляборцах на Великдене".

досі майже всі бої відбуваються по польському боці кордону, але кілька зустрічей було трапилося на словацькій землі, що під час них було кількох убитих та ранених по чехословачких вояжів і полонено кількох "Бандерівців".

"УКРАЇНСЬКА ГУЛЯНКА В РЯШІВЩИНІ"

Під цим наголовком поміщає варшавська газета "Дзенік Людови" ч. 101. обширну вістку про діяльність УПА.

"Під гаслом Самостійної України - пише "Дзенік Людови" - групуються шовіністичні банди, що прийняли назву Української Повстанської Армії. Ця Армія винесла до бою ... Так наприклад, вночі з 5. на 6. квітня ц.р. повстанці заatakували три села в сяноцькому повіті; Нагіряни, Новотанець, і Буківсько.

... При цьому українські шовіністи провадять особливу пропаганду. Особливо як творять опінію."

"В місцевості Буківсько банди найперше висадили в позітря станицю М.О. /Міліції/ Обивательської/ будівлі суду, громади, пошти, а опісля скликали віче."

"На віче польську людність, що опиралася /спротивлялася/ /спротивлялися/ силою. До зібраних в цей спосіб людей промовляли старшини УПА переконуючи їх, що служать "жидо-комуні"/так бандити називають Уряд Національної Єдності/ що проходять в нелю більшевизмом і т.д. і т.д. Заапелявали також до приязні братніх народів, українського і польського, приязні, підсичуваної ними так широ поганям горючих польських хат."

"Населення прикордонних поселень варшавського та люблинського воєводств постійно живе під загрозою цієї "приятельської пропаганди".

"Українські шовіністи гуляють, наразі безкарно. Коли врешті на ці терени - піти "Дзенік Людови" - вирушить польське військо, щоб положити кінець злочинній сваволі?"

ЛОНДОНСЬКЕ РАДІО ПРО У.П.А.

Радіо - Лондон подало 29.4.ц.р. таку вістку:

На пограничі Польщі, Чехословаччини і ССР діють сильні відділи білих партизан, що боряться проти червоних і хочуть Самостійної України. Ті партизани є під проводом Степана Бандери.

"З'ЄДНАННЯ БАНДИТІВ НА СЛОВАЧЧИНІ"

Празьке "Свободне Слово" з 13. березня ц.р. пише:

Прикордонні краї східної Словаччини є від ряду місяців тереном діяльності з'єднання бандерівців, що їх дотепер не вдалося зліквідувати. В останньому часі напір і змагання тих шкідників значно збільшилися, саме на землях нашої держави, і коли заходить потреба вжити проти них найгостріших засобів. Тому, що словацьких органів безпеки на це не вистачає, потрібно, щоб працівники відею прийняли додаткові засоби".

"Бандерівці - це з'єднання зложене передусім з українцями, поляками та німцями. Всі дані свідчать про те, що ці повстанські, часто тільки грабіжницькі з'єднання які мають гостре протисоветське вістря, є мережею від недавніх Баварії, з головного штабу нацистичних воїнів. В останніх днях ці бандерівці розкинули по Словаччині протисоветські летючки дружи, щі дуже точною словоцькою мовою з промішкою українських слів. Місцеве населення терпить від їхнього терору та численні граблення з харчами."

"При сердечному та братерському відношенні звого чехословакського населення до Советського Союзу є зрозуміле, що ця бандерівська агітація не може змусити життєвого відгомону. Все в такі наш союз з Советами им гас від нас зробити в тій спріві якнайскорше порядок."

ВЛАСНА КОРРЕСПОНДЕНЦІЯ УПС

МАСАКРА НАСЕЛЕНИЯ НА ПЕРЕДМІСТЮ ЛЬВОВА

Франкфурт, 9. квітня 46. Жидівські етікачі зі Львова повідомляють про кри-

YMC/ A Performance Quality System Model - Goodwill Chorale
Performance - see Host Japan. B Chorale Model in a Chinese spoke about 60-
years ago. C performed by some members of the Chinese Chorale.
D performed by some members of the Chinese Chorale. E the other one -
Goodwill Chorale. F the other one - Goodwill Chorale. G the other one -
Goodwill Chorale. H the other one - Goodwill Chorale. I the other one -
Goodwill Chorale. J the other one - Goodwill Chorale. K the other one -
Goodwill Chorale. L the other one - Goodwill Chorale. M the other one -
Goodwill Chorale. N the other one - Goodwill Chorale. O the other one -
Goodwill Chorale. P the other one - Goodwill Chorale. Q the other one -
Goodwill Chorale. R the other one - Goodwill Chorale. S the other one -
Goodwill Chorale. T the other one - Goodwill Chorale. U the other one -
Goodwill Chorale. V the other one - Goodwill Chorale. W the other one -
Goodwill Chorale. X the other one - Goodwill Chorale. Y the other one -
Goodwill Chorale. Z the other one - Goodwill Chorale.

"CHOBOONHE COOBEHOKO"

GOALS AND OBJECTIVES

~~ЗАКІНЧЕНОСТИ ТА ІНОЇ ПРОТИДІЯВНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ НА СЛОВАЧЧИНІ~~

/УПС/ В зв'язку з відкриттям на словаччині широко розгалуженої пропагандистської організації, подаємо за Словацькою Інформаційною Службою деякі дані про цю організацію.

Протидержавна тайна організація на Словаччині почала свою роботу в кілька місяців після "освобождения" Словаччини советськими військами. Організація на трафила на податливий ґрунт серед населення, зраженого і розчарованого поведінкою советських військ. Скріпив її ще більше приплив емігрантів, які повернулися на Словаччину.

Організатори й керівники організації старалися здобути впливи серед молоді. Організаційна сітка поширюється в цілому краю. Більші організаційні скупчення були в Топольчанах, Братиславі, Ружомберку, в околицях Тренчина, Золотих Маравиць та Східній Словаччині.

Одною з перших чинностей організації було спрацювання широкого перегляду політичної ситуації на Словаччині, який був відслоний закордон. Водночас були подрібнено спрацювані вказівки та напрямні поаси організації.

В дальному, організація почала широку пропагандивну діяльність, видавчи нелегальний орган "Словак", листючки, плакати і т.д. Ціла пропагандивна акція організації була спрямована проти теперішнього режиму, советських впливів і терору, переслідування церкви і т.д. та за відновлення самостійної словацької держави.

Дальше, організація створила в східній Словаччині повстанські озброєні загони, які діяли в стисливому контакті з відлідами УПА.

ПОЛЬША СЬОГОДНЯ

/УПС/ Один поляк, який недавно перейшов з Польщі в американську зону та був в північній частині Польщі, а також у Вильні, розказує таке: Сили польської партізанки обислюють на 180тисяч. Партизани добре озброєні і вдягнені /переважно в речі англійського походження/. Більша скількість поворотців із польських військ у Шотлії пішла прямо в ліс. Деякі вернулися назад в англо-американську зону. На місцях залишився тільки сільський елемент, що застав дома своїх близьких, але й ті чекають на допідний момент. Настрої населення - гроти уряду. Великими симпатіями вітається Міколайчик, проти якого офіційні круги ведуть велику кампанію. Преса називає його реакціонером і егнтом лондонського уряду. Влаштовано великі концтабори для арештованих поляків. Зі східних областей вивозять їх прямо в Сибір. Польська партізанка нарахує польські села за несолідарність у боротьбі проти окупантів. Напр. у Познаньшині селяни, що здали харчевий контингент, вигнано в поле, а села спалено.

Редакція журналу "ДО ЗБРОІ"
запрошує українських військовиків, письменників та журналістів до співпраці в нашому виданні. Надіслати матеріали будемо поміщувати на сторінках нашого органу, або видавати окремими брошурами.

ЦІНА ПРИМІРНИКА 5 РЛ.